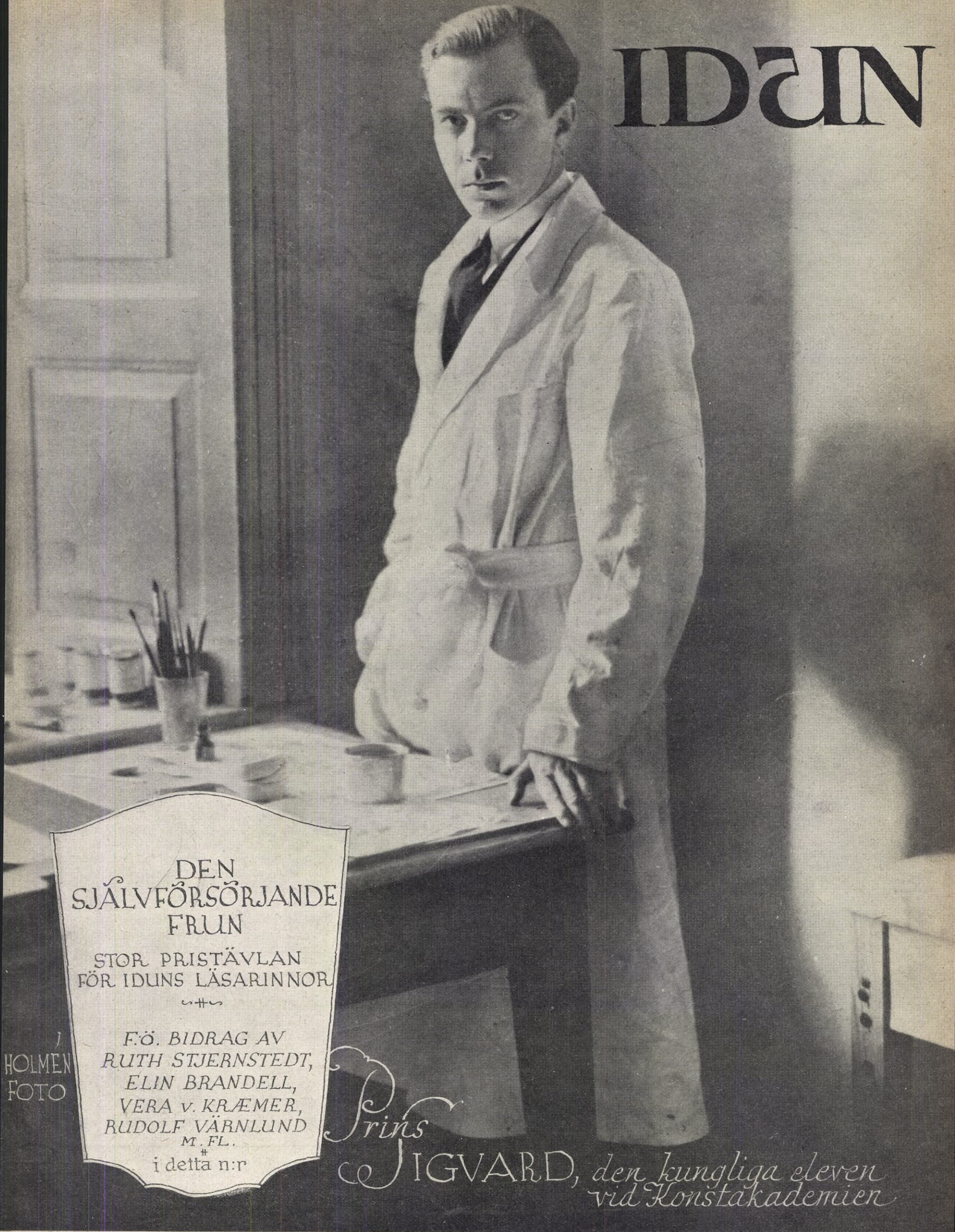

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

DEN SJÄLVFÖRSÖRJANDE FRUEN

STOR PRISTÄVLAN
FÖR IDUNS LÄSARINNO

F.Ö. BIDRAG AV
RUTH STJERNSTEDT,
ELIN BRANDELL,
VERA v. KRÆMER,
RUDOLF VÄRNLUND
M. FL.

i detta n:r

HOLMEN
FOTO

Prins
SIGVARD, den kungliga eleven
vid Konstakademien

K R Ö N I K A

OM BEDRÖVLIGA OCH ALLVARLIGA TING

DET ÄR INTE MED NÅGON GLÄDJE, som man blandar sin röst i det övriga pratet omkring den senaste brottmålshistorien. Det är sannerligen nog talat ändå.

Det tyckes som om pratet, det sensationslystna skvallret, blivit huvudsak i den bedrövliga affären. Människor matade av en ansvarslös press, glömma all anständighet och kasta sig som hyenor över de tre i målet inblandade, tagande parti för och emot. Tidningarna föra en sensationskampanj, som skulle vara löjlig, i sin småstadsmässiga detaljrikedom, om den inte vore tragisk. Ett tragiskt bevis på pressens ståndpunkt och på dess eftergivenhet för vad den tror är folkets smak.

Om inte alltihop vore så genant dumt!

Har fängelsevistelsen varit obehaglig? frågar en av dessa ljushuvuden till reporters. Och svaret blir: — Det är ju ett rätt bra hotellrum det här, men fläsket är alldeles för fett. Vad är intrycket av domaren? Har det varit några förströelser?

Man skäms över både frågorna och de svar, som den anklagade, enligt reportaget, formulerat. Det hela är så Grönköpingsaktigt, att det vore värt på sin höjd en axelryckning, om inte just dessa naiva osmakligheter slukades kritiklöst av en massa omdömeslöst folk.

Det är förvånande, att tidningarna icke äro mera lyhörda för den bildade allmänhetens krav! Att de icke känna på sig, att mot alla dessa sensationsmetoder, står en opinion, som växer sig starkare för var dag. Likaväl som Idun (och jag personligen) fått mottaga massor av indignerade brev, de där fordra den dagliga pressens ställande vid skampålen, likaväl ha säkerligen de dagliga tidningarna fått massor av insändare som kräva en annan ton.

Det är ett fel att tro, att hela landet består av idel skandalhungriga!

Jag vill citera delar av en predikan, som komministern i Oscars församling Nils Algård nyligen hållit och som han ytterligare konfirmerar i ett brev:

Vilket ansvar har ej tidningspressen mot den felande samhällsmedlemmen! Och hur förvaltar den detta ansvar? Det förefaller som ansåge den det vara sin uppgift att draga fram allt ont, som kan sägas om den felande. Den börjas med att "hålla honom för en hedning och en publikan", d. v. s. en ur samhället utstött. Den faller domar, innan ännu dom är avkunnad. Den bildar opinion, innan vederbörande part ännu fått tillfälle att yttra sig. Och den lägger sten på börda icke blott för den som försyndat sig — därmed försvärande hans upprättelse — utan även för hans oskyldiga näraste, vilka stå värlösa inför detta våldförande. Det gäller att få fram de mest rafflande rubriker med de fetaste stilarna. Sannerligen finge man döma efter de dagliga tidningarna och deras löpsedlar, händer just ingenting annat i vårt samhälle, liksom hela jorden utöver, är skurkstreck och brott. Vem blir på något sätt bättre av att läsa om allt detta? Vilken grumlig bottenats måste ej studiet därav lämna framför allt i barnens och ungdomens fantasiliv. Här begås dagligen på öppen gata själamord, förutom det mord som en medmänniskas, låt vara en felande medmänniskas, utlämnande åt den lystet nyfikna och tanklöst grymma hopen beteck-

nar. Hur långt har man ej i fråga om den mest inflytelserika av alla nutida samhällsfaktorer avlägsnat sig från Kristi sinne och från hans anvisningar!

Så långt pastor Algård. Otaliga brev från namngivna kulturpersonligheter gå i samma anda.

En mera officiell opinionsyttring har också i dagarna överlämnats till styrelserna för Publicistklubben och Svenska tidningsutgivareföreningen från Centrala kvinnorådet i Allmänna valmansförbundet och Sveriges moderata kvinnoförbund, alltså representanter för kvinnor från landets alla hörn, vilka nyligen voro samlade till möte i Stockholm. I mötet deltog även damer från grannländerna och dessa uttryckte muntligen sin stora sympati för skrivelsen, vari kvinnorna bl. a. vädja till pressen män att ta upp ämnet till diskussion i sina egna yrkesföreningar. Att en tidning inte vågar bryta mot det florerande systemet är möjligtvis förställigt — alla i samlad trupp skulle kunna utträta något, mena damerna.

Ja, ockrandet på massans sämsta sida skall kanske visa sig för våra tidningar vara en dålig uträkning!

*

Vad är moral? det kan vara svårt nog ibland att svara på. Men dubbelmoral, det är en morallära för kvinnor och en för män.

De flesta kvinnor finna sig i denna egenomliga moraluppdelning. Men det finns en och annan, som inte gör det, som går sönder på kuppen. Som förlorar fotfästet, blir ett hysteriskt nervknippe, knappast längre fullt tillräkneligt.

Det som för en man, en gift man, är rakt ingenting, en liten förströelse bara, som man varken behöver bikta eller förebrå sig, kan för hustrun vara något katastrofalt. Herre gud, hon lever också efter katastrofen, men hon är inte densamma som förut. Den som en gång blivit bedragen i sin tro och tillit, hon blir aldrig riktigt hel igen. Om hon är förständig och stark, så bygger hon upp en ny världsbild åt sig, är hon varken förständig eller stark, så går hon sin väg, gör av med sig, eller fortfar att leva i en värld, som för all framtid för henne är ett smärtsamt kaos.

Stackars kvinnfolk, de ha en olycksalig och otidsenlig benägenhet att göra mannen till sin gud, är det då så underligt om de förlora sitt lilla förstånd och tappa allt förnuft och göra sig skyldiga till de urfånigaste handlingar, då de upptäcka, att den höge guden varit en lögnaktig bedragare? Naturligtvis skulle de förstå, de små dumsnutarna, att otrohet, med dess följder av lögn och förställning, för en man är ingenting och fullt naturligt, men hur ska de kunna det, såsom de blivit uppfostrade?

Därför borde alla mödrar fast besluta, att, efter som vi tydligen inte kan ändra männens

moral efter våra moralbegrepp, åtminstone försöka lära våra döttrar, vad som menas med manlig moral. Så de slippa ledsamma erfarenheter. Utan kunna med öppna ögon — och gärna för mig med öppna armar — ta mannen som han är.

Det måtte väl vara logiskt? Och ägnat att förhindra *les crimes passionels*.

*

Det är svårt, att vara geni. Både i livet och i döden.

Är man en helt vanlig människa, så blir det dock tyst både omkring en själv och ens eventuella brott snart nog. Synden och skulden dör med en själv. Men hör man till de store, dem som vår Herre givit rikaste fadder-gåvor, ge sig människorna ingen ro, förrän de grävt och kartlagt minsta vinkel i ens själ. Man får ligga där, tyst och stilla, och låta de andra tala.

Det är över sjuttio år sedan krigshovrättens dom föll över C. J. L. Almqvist och hans sak ställdes på framtiden. Och nu, i dessa dagar, har "framtiden", i en skarpsinnig jurists skepnad, dömt Love Almqvist saker till alla de överträdelser och brott, för vilka han en gång anklagades.

Sanningen skall väl alltid gå framför allt annat, framför de dödas frid. Annars tycker man nog, att livet är så vanskligt för oss alla, att det vore gott, om de, som gått över gränsen, sluppe vägas och kalfatras. Våra jordiska vikter äro så dåliga ändå, vår förmåga att mäta och väga så oändligt skröplig, vår möjlighet att se bakom det som synes ske så beklämande liten.

Almqvist har alltså gjort sig skyldig till konkursförbrytelse, förfalskning och försök till giftmord. Veta vi något mer om den verkliga Almqvist för det? Så handlade han, det vet man alltså nu, men vem var han? Ingen människa kan pejla djupet i en annan människas själ. Man måste försöka göra det ibland för lag och ordnings skull, domaren måste döma av samma skäl, fast han aldrig fullt känner premisserna. Men vad är det för moralisk nödvändighet, att dra de döda ur deras gravar och ställa dem till ansvar? De kunna ju inte försvara sig.

Det är väl där det ligger: de äro så försvarslösa, de döda. Och ens moderliga jag — sentimentala jag, kanske är riktigare — reagerar mot att försvarslösa skola ställas mot väggen och bit för bit plockas sönder av starka händer, som inte darra, och av en hjärna, tränad att lösa knepiga kombinationer.

Kanske det är konstnärligt riktigt, detta, men det upprör mig inte dess mindre.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

DEN SJÄLVFÖRSÖRJANDE FRUN

Vilka erfarenheter har hon av sin uppgift?

Vilka fördelar — vilka nackdelar?

EN PRISTÄVLAN FÖR IDUNS LÄSARINNOR MED TVÅHUNDRA KRONOR I PRIS

NÅGONSTANS LÄSTE JAG nyligen en anekdot, som på ett egen- domligt sätt speglade ett fenomen, eller rättare en skiftning hos den tid, vi leva i just nu.

Den skrivande hade själv upplevat den. Han hade varit inne på en rak- stuga och konverserat med ett av de kvinnliga biträdena. Hon hade det bra och den skrivande frågade henne, hur hon tänkte sig framtiden? Hon tänkte "öppna eget", svarade hon, bli sin egen herre. "Men skall ni inte gifta er?" frågade vederbörande.

— Nej, svarade den unga flickan. Jag tänker inte gifta mig, förrän jag är säker på att kunna försörja en man.

Kåsören skämtade om saken, nuti- dens unga damer hade i sanning ersatt männen, menade han, de visade sig sannerligen kavata!

Men saken ter sig i själva verket föga skämtsam.

Den är en blyxtbelysning av ett av tidens svåra problem: man och kvinna som konkur- renter på arbetsmarknaden och kvinnan som både hustru och förvärvsarbetande. Den unga frisörskan var värd att hedras långt mer än att skrattas åt. Hennes ord voro säkert dik- terade av en tidig kännedom om livet, sådant det ser ut just nu. Hon visste, tycks det, att kvinnor ha lättare att slå sig fram än män- nen och hon tog modigt sitt parti. Jag vill gifta mig, menade hon. Men jag *vet*, att få män ha råd att försörja en hustru och jag vet att allting är osäkert. Alltså måste jag vara klok och betänksam och ta på *mig* ansvaret.

Det ansvar en man förr tog på sig: att inte gifta sig förr än han kunde försörja en hustru.

Då blevo hustrurna oföretagsamma och kanske pretentiösa — för trettio, fyrtio år

Den självförsörjande frun — hon har nu i många år varit en verklighet, men alljämt är hon föremål för diskussion. Hennes vara eller icke vara kan väl knappast längre ifrågasättas, däremot förefaller det Iduns redaktion i likhet med den ärade insända- rinnan av nedanstående artikel som om det skulle vara av stort intresse att nu sedan de självförsörjande fruarna inhämtat års erfarenheter av sin ställning och sitt arbete få höra skildringar därav. Säkert skulle det ge ett värdefullt tankeutbyte till nytta och glädje för många, om man finge höra några självförsör- jande fruar i skriftlig koncentration skildra sina erfarenheter, påpeka sin ställnings fördelar eller nackdelar och uttala sina tan- kar i ämnet. Därför utlyser Idun en pristävlan om den bästa skildringen av den självförsörjande fruns tillvaro; uppsatsen bör hava en ordinär artikels längd. Första pris 100: — kr., andra pris 50: — kr. och två stycken tredje pris om 25: — kr. vardera. Vidare betingar sig tidningen rätten att införa an- dra svar, efter gängse honorar, valda ur den skörd, som vi hop- pas vår värdjan skall ge oss. Prisenämnden utgöres av författarin- nan Anna Lenah Elgström, advokaten Ruth Stjernstedt, fru Vera v. Kræmer och en medlem av Iduns redaktion.

Bidragen märkta med "Den självförsörjande frun" och för- sedda med namn och adress, om de önskas returnerade, skola vara Idun tillhanda senast den 10 december.

sedan, de långa förlovningarnas tid, gifte sig inte en förlovad flicka ur god borgerlig miljö, förrän fästmannen kunde garantera "fyra rum och kök" som det första hem man flyt- tade in i. Sedan märkte kvinnorna, att de å ena sidan blevo beroende och å den andra, att de fingo vänta för länge och bekymren blevo för stora. De började arbeta ute och ha egen inkomst — och där stå vi nu. Nu ha vi hun- nit så långt, att en ung kvinna hesiterar för att gifta sig förrän *hon* vet att hon kan svara för ekonomien.

Nu börjar man fråga sig: är detta lyck- ligt? Nödvändigt kanske det ännu är, men är det lyckligt? Vilja inte kvinnorna gå till- baka till det gamla beroendet — och den gam- la friden? Ty syns det dem icke nu som frid att låta mannen ta hela försörjningen? Även om hemmet bleve en klart. Var beroendet så svårt, lika svårt som de självständiga för- gångerskorna till "emancipationen" målat ut det? För vissa naturer är beroende säkerli-

gen outhärdligt, i ordets bokstavliga betydelse, men för det stora flertalet? Under förutsättning att både man och kvinna inte kunna finna bärgning sida vid sida som gifta, alltså två inkom- ster samtidigt dragas till huset, vill då kvinnan avstå och lämna fältet åt mannen, draga sig tillbaka och leva enbart för hemmet?

Hemmet har hon aldrig övergivit. Otaliga äro de som ha dubbla anställ- ningar, som utearbetande och hem- maarbetande. Otaliga äro de, i goda ställningar, som försöka göra dessa dubbelsysslor och slutligen måste ge tappt. De välja då utarbetet och skaffa hemhjälp. Men är det inte med resignation? Då de smakat obero- endet, skulle de inte vara lyckliga att få lägga ned utarbetet med allt vad därmed följer, jäkt och beroende av arbetsgivare — ty *oberoende* blev

kvinnan icke, i och med det att hon slapp be en äkta man om hushållspengar! — och dra sig tillbaka och få vila ut i ett hem och kän- na glädjen att få sola sig i det och odelat få vara något för de sina? I synnerhet nu, då hemarbetet blivit så mycket smidigare och man lärt så mycket mer om detta och gjort det till en uppgift, så att säga ett yrke, som ju visserligen alltid kan skötas mer och min- dre väl?

De där unga norska studentskorna, som vi- sade sådan otacksamhet mot kvinnosakspion- järeerna, vilja de leva hemma och ge upp bro- derskapet med mannen?

Eller är kvinnan så van vid sin frihet, att hon förskräckes vid tanken, att av konkurren- sen och kanske en vaknande animositet av männen mot kvinnan på arbetsmarknaden, en sent omsider av svårigheterna skärpt animo- sitet, nödgas drivas tillbaka in i hemmet?

Visserligen är kvinnan icke fri. Hon beror Ill. G. Chatham. (Forts. sid. 1279.)

ÄKTENSKAPSFÖRORD ELLER EJ?

AV ADVOKATEN RUTH STJERNSTEDT.

JAG SÖKTE I EN FÖREGÅENDE ARTIKEL påvisa hurusom två personer, vilka stå i begrepp att gifta sig, oftast föga eller intet grubbla över de ekonomiska verkningarna av det blivande äktenskapet. I regel ha de därför ingen aning om, vilka dessa verkningar äro, och de tro — om de överhuvud ägna frågan en tanke — att de genom att underlåta att göra äktenskapsförord, genom att alltså göra ingenting, helt kunna undgå valet av en förmögenhetsordning för sitt äktenskap. De tänka då icke på att en förmögenhetsordning blir gällande för dem i alla fall och att de således, genom att göra ingenting i lika hög grad träffa ett avgörande, som genom att göra någonting, d. v. s. genom att upprätta ett äktenskapsförord. Ett val kan aldrig undgås. Det är bara frågan: skall man göra detta val i blindo eller med öppna ögon? Ja, ett är säkert: det är naturligtvis för ögonblicket bekvämare att göra sitt val i blindo. Det är kanske också i många fall för stunden behagligare. Ty det kan mången gång vara en ganska ömtålig sak att öppet dryfta skälen för och emot äktenskapsförord i ett visst speciellt fall. Men å andra sidan, borde det väl ändå bjuda varje en smula tänkande människa emot att behöva träffa ett val utan att ha en aning om vad det innebär.

Vill man emellertid skaffa sig en föreställning om vad valet gäller, då måste man till en början göra sig den mödan att taga en liten smula reda på det förmögenhetssystem, som automatiskt i och genom äktenskapets ingående blir gällande mellan makar i sådana fall då intet äktenskapsförord upprättas.

Före 1921, alltså före den nya giftermålsbalkens införande, voro våra rättsregler angående äktenskap och familj byggda på vad man har kallat enhetsprincipen. D. v. s. familjen betraktades utåt såväl som inåt såsom en enhet, i alla sina intressen, personliga såväl som ekonomiska, representerad av en och samma person — mannen — husbonden — hustruns målsman. De ekonomiska reglerna för äktenskapet vilade, i konsekvens med denna enhetsprincip, på grundsatsen om egendomsgemenskap mellan makarna. Förvaltningen över boet tillkom enligt gamla lagen såsom en huvudregel mannen. Även gäldsreglerna, d. v. s. bestämmelserna angående vilken egendom i makars bo skulle svara för vilken gäld, voro utformade i enlighet med enhetsprincipen. Icke blott mannens enskilda egendom utan hela den gemensamma svarade sålunda, med vissa undantag, för skulder, som mannen ensam gjort. Ja, tidigare hade även hustruns enskilda egendom fått svara för sådan gäld. Det är att observera att den nu här skisserade förmögenhetsordningen, med egendomsgemenskap för makarna, mannens förvaltningsrätt och boets ansvarighet för den av mannen gjorda gälden, ännu är gällande för makar, gifta innan år 1921, ehuruval vissa inskränkningar och undantag införts i samband med nya lagen.

Historiskt sett har det givetvis varit naturligt och förklarligt, att mannen fordom

I nedanstående artikel fullföljer advokaten Ruth Stjernstedt sin i föregående nummer påbörjade undersökning om nyttan eller ej av äktenskapsförord.

intagit ställningen som överhuvud för hustrun och familjen och att, i enlighet med denna hans ställning, förvaltningen av hela boet samlades i hans hand. Livsförhållanden voro förr så olika mot nu, och kvinnan var verkligen i behov av mannens stöd och skydd. Kvinnan var också, under tider med ett helt annat produktionsätt än nutidens, hänvisad så gott som uteslutande till verksamhet i hemmets undangömda värld och blev vanligen därför aldrig vare sig tränad eller skickad att taga hand om sina egna ekonomiska angelägenheter. Var hon ogift, sköttes dessa lämpligast av fadern. När hon gifte sig, blev det helt naturligt mannens sak att taga vården om hennes ägodelar. Men under de senaste århundradena hade kvinnans ställning i samhället så småningom blivit en helt annan. Hon var icke längre i behov av särskilt skydd och stöd. Skyddet hade blivit ett tryck. Genom äktenskapsförord kunde visserligen hustrun i de gamla äktenskapen få en friare och självständigare ekonomisk ställning. Egendom kunde förbehållas henne såsom enskild, och härigenom kunde hustrun vinna skydd mot lagens ogynnsamma gäldsregler. Och vidare hade hustrun — dock först år 1874 — fått rätt att genom äktenskapsförord förbehålla sig förvaltningsrätten över sin enskilda egendom. Men det var oftast inte så lätt för en blivande maka att, redan före giftermålet, genom äktenskapsförord trygga sin ekonomiska självständighet i äktenskapet. Och efteråt var det för sent. Äktenskapsförord kunde icke, såsom numera, göras under äktenskapets bestånd. Man krävde allt ivrigare en ny äktenskapslag, som redan i sig själv, alltså utan några försiktighetsmått i form av äktenskapsförord, gav hustrun en både självständigare och mot mannens godtyckliga förvaltning mera skyddad ställning.

Vår nya giftermålsbalk har också i hög grad behjärtat och tillmötesgått dessa krav. Den gamla förmögenhetsordningen med egendomsgemenskapen och mannens förvaltningsrätt över boet har helt slopats. I äktenskap, ingångna från och med år 1921, förblir vardera maken ägare till all den egendom, han eller hon för med sig, liksom till all den egendom, han eller hon sedermera förvärvar. (Att två makar kunna gemensamt förvärva egendom och bli samägare till den, t. ex. om de driva en affär i kompanjonskap är en annan sak, som icke hör hit.) Förvaltningsrätten är också numera helt förbehållen den make, som är ägare till egendomen. I en makes rätt att förvalta sin egendom har dock vår nya lag gjort vissa inskränkningar i äktenskapets intresse och till förmån för den andra maken. Men dessa inskränkningar gälla mannen så väl som hustrun. Vad slutligen gäldsreglerna beträffar svarar vardera maken numera i princip blott för den gäld, han gjort, och är fri från ansvar för de

skulder, den andra kan ha stiftat. Fullständigt kan dock icke en make vara utesluten från ansvar för den andras gäld. Vissa hushållsskulder, som den ena gör, äro enligt lagen förpliktande jämväl för den andra. Men mannen är då lika medansvarig för hustruns skulder som vice versa. Beträffande sådana hushållsskulder har man nämligen ansett sig böra antaga, att båda makarna i själva verket varit med om att göra dem och därför också båda böra svara för dem.

När numera vår äktenskapslag så väl tryggt hustruns ställning och hennes självständighet, behöves naturligtvis icke längre, såsom förr, äktenskapsförord göras i sådant syfte. Man hör dock fortfarande blivande makar säga, att deras speciella önskemål med ett av dem påtänkt äktenskapsförord är att ge hustrun förvaltningen över sin egendom. Ja, än i dag skrives t. o. m. av jurister äktenskapsförord enligt gamla formulär med förbehåll om hustruns rätt att förvalta sin enskilda egendom. Vilken rätt hon får ändå, äktenskapsförordet förutan.

När nu äktenskapsförord icke längre behöver göras för att trygga hustruns ställning i äktenskapet, finnes det då några anledningar alls för blivande makar att ändra den av lagen bestämda förmögenhetsordningen för sitt äktenskap? Ja, givetvis finnas åtskilliga anledningar det oaktat kvar. Men, såvitt jag kan se saken, måste den nya lagens förmögenhetsordning vara den, som bäst passar för det stora flertalet äktenskap. Vår nya lag har nämligen i sina förmögenhetsregler beträffande äktenskapet sökt bibehålla tanken om makars gemenskap i ekonomiska intressen, vilken tanke var det goda och riktiga i vår gamla, på enhetsprincipen grundade förmögenhetsordning. Makarna stå numera visserligen fullt självständiga vid varandras sida i ekonomiskt avseende, så gott nu en lag överhuvudtaget förmår ställa dem självständiga. Var och en äger sitt och sköter sitt. Men, nya lagen har givit vardera maken en alldeles särskild rätt i den andras egendom och kallat denna rätt för gifto rätt, ehuruval den icke är riktigt det samma som den gamla lagens samfällighet i egendom, vilken, även den, kallades gifto rätt. Den nya gifto rätten består i en rätt för vardera maken eller hans rättsägare att vid äktenskapets upplösning genom död eller skilsmässa, samt ävenledes vid boskillnad eller hemskillnad, utfå hälften av den andras behållna egendom. Den egendom, i vilken andra maken har gifto rätt, kallas gifto rättsgods. Gifto rätten blir aktuell först vid en bodelning mellan makarna. När ett äktenskap upplöses, får sålunda vid bodelningen mannen, eller hans rättsägare, ut hälften av hustruns egendom, medan hustrun eller hennes rättsägare får ut hälften av mannens. De ojämförligt flesta äktenskapen äro väl nu sådana, där ingendera maken fört någon förmögenhet med sig i boet. Var och en av dem har börjat med två tomma händer. Om sedan så lyckligt är, att makarna under sitt samliv lyckas bygga upp en större eller mindre,

(Forts. sid. 1281.)

Liptons *Té*
LIPTON

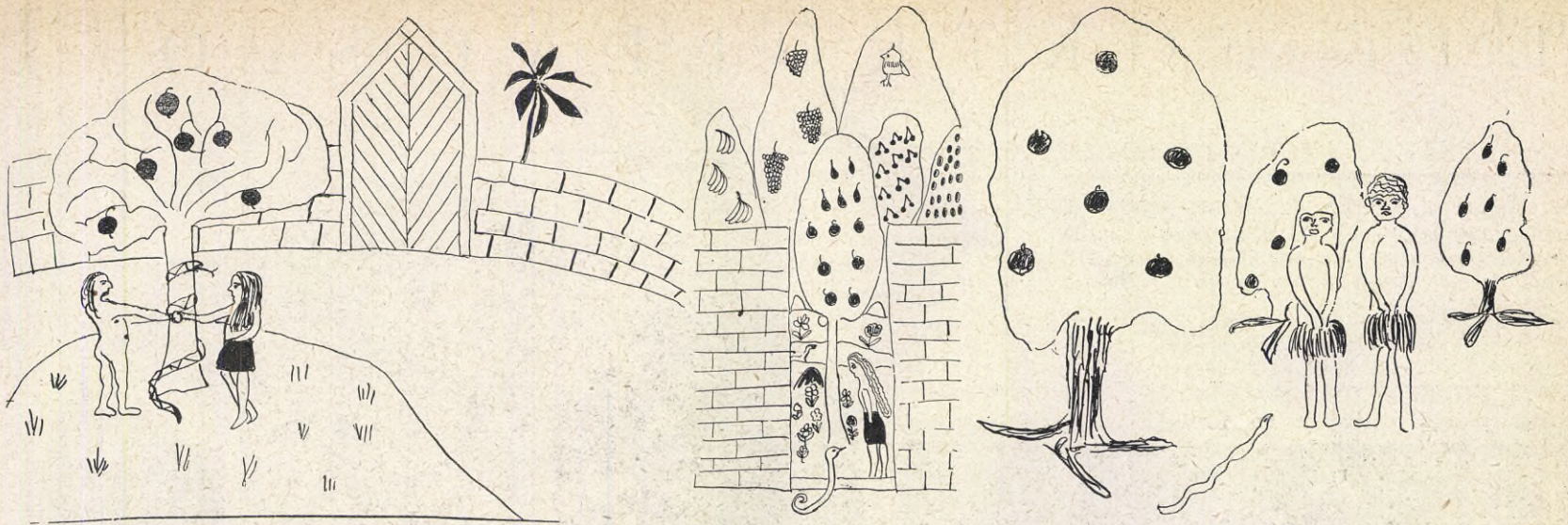
är och förblir
det bästa.

är världens största och
förmämsta Téfirma.

5:~

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:~

Syndafallet. Tre olika förslag gjorda av barn i de första skolåren.

BARNENS FÖRSTA GUBBAR

EN LÄRARINNA BERÄTTAR OM BARNSLIGA KONSTNÄRSTALANGER.

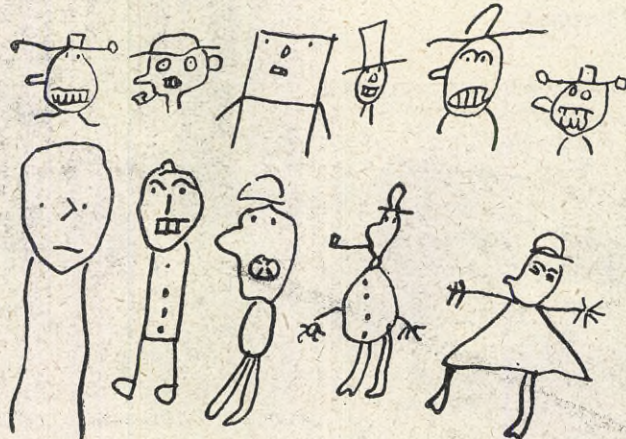
DET FINNS STUNDER, DA ÄVEN den mest exemplariska moder kan bli bragt till förtvivlan för sin bråkiga avkommas skull, ögonblick, då ungarna med aldrig svikande energi river ned allt, som dom inte får ta, fingrar på allt från spissmörjan till lanolincremen. I dessa missmodets stunder brukar en del mödrar resolut ge dem en krita eller blyertspenna och stora vita papper. Och si, för åtminstone en kvart brukar en oanad frid inträda! De uppfyllas av det, som brukar kallas skaparglädje. De mest underbara konstskapelser trollas fram på papperet, och ungen är glad och stolt över sitt verk.

Tvååringarna brukar i allmänhet bara rita streck härs och tvärs utan någon som helst innebörd eller betydelse. Det är ju förtjusande att iakttä, att det över huvud taget blir något synbart på papperet. Litet senare brukar det bli figurer på papperet, figurer, som åtminstone ett modersöga kan identifiera som »gubbar». Nästan alla barn kastar sig först på att teckna människor, därefter djur och betydligt senare hus och vagnar och träd, allra sist nyttoföremål. Det är typiskt för deras frejdiga mod, att de först ge sig i kast med de svåraste uppgifterna, den mänskliga kroppen och dess rörelser.

Hur ser då dessa första »gubbar» ut? Tyskarna är ju ett grundligt släkte, och i all synnerhet i pedagogiskt-psykologiskt hänseende har de gjort synnerligen djupgående undersökningar. T. o. m. i fråga om barn-teckningar har de gjort upp schema, som visar de olika utvecklingsstadierna hos barnens »gubbar». Ett sådant schema finner vi på bilden i mitten. Det som tydligen mest fångar barnens intresse är ansiktet. Det är det centrala hos »gubben». Mycket ofta göra de ett månansikte, där de olika viktigaste ansiktsdelarna också placeras. Från huvudet växer så småningom fram långa streck neråt, som ska föreställa benen. Nu kan man fråga sig, varför bryr sig barnen bara om huvud och ben? Italiaren Rocci, den förste, som gjorde undersökningar över barnens teckningar, ger svaret i sin nu på detta område klassiska bok »L'arte dei bambini»: »Det räcker ju

Intressanta iakttagelser och roliga drag från hur barnen rita sina första gubbar skildras här av en lärarinna — det är en hel liten vetenskap.

alldeles till för seendet, ätandet och gåendet.» Dessa tre kroppsliga funktioner, som barnen ju först känna till. — Armarna sätts inte till förrän i ett senare utvecklingsstadium, och då kommer också dessa från huvudet. Mest styvmoderligt behandlad blir kroppen eller bålen. Den före-

Schematiska människoteckningar. Före skolåldern.

finns inte förrän betydligt senare, och då endast som »ett passande ställe att fästa knappar och lemmar på». En annan barnpsykolog säger om bälens uppgift, att den »spelar hos barnet för det mesta blott rollen av kroken, som man kan hänga allt på.»

De första gubbarna äro nästan alltid ritade en face, först senare börjar en och annan ansiktsdel vändas åt sidan, i allmänhet blir näsan vänstervriden. Sedan kommer turen till fötterna, som vrides åt an-

Pappa och mamma. Teckning av 6-åring.

tingen samma håll eller också en åt vardera hållet. Hela gubben blir på detta sätt en besynnerlig blandning: fortfarande månansikte, näsan i profil till vänster med ibland ett öga i sällskap. Enligt undersökning ritas hälften av alla barn i 7-årsåldern dylika blandade gubbar. Senare dominerar profilteckningen fullständigt, och man kan knappast erhålla en face-bild i 9-årsåldern.

I fråga om djurteckningen ställer det sig litet annorlunda. Även där har tyskarna gjort upp schema. Det mest i ögonen fallande är, att bålen hos djuren spelar en dominerande roll för barnen. Proportionerna äro över huvud taget bättre, och djuret mer igenkännligt, troligen beroende på att djurteckningen inträder först i ett senare åldersstadium.

Efter djurperioden kommer ofta turen till träd och blommor och sedan huset, vilket senare är ett synnerligen tacksamt objekt.

Senare är det bildkompositionen, som stiger i förgrunden. Två gubbar, som möts! Hur visar då barnen, att dessa hör ihop? Ja, ganska enkelt löses uppgiften. Man förlänger bara den enes arm, så att den når fram till den andres, ju enklare ju simplare! Större svårigheter har den unge konstnären, då det gäller att placera en gubbe på en häst eller i en båt. Hur ska benen sättas på hästen? Flera lösningar av det svåra problemet förekomma. Ofta svävar den stackars gubben fritt i luften, på sin höjd får han hålla i tyglarna. Annars är benen placerade på ena sidan om hästen, som dock mestadels är genomskinlig, röntgenbild.

Utän tvivel kommer de roligaste barn-teckningarna till före skolåldern, innan skolan lagt sin tunga hand på barnen och väckt självkritiken till liv. Det händer dock, att man då och då får se en skymt av barnens fantasi och skaparglädje. Det är, då de få hemuppgifter i teckning. Då ritas de inga tråkiga pytsar utan ger ofta sin fantasi fritt lopp. Här är nu t. ex. uppgiften att rita en mamma och hennes pojke. Verkligen en förvånansvärd likhet mellan de två! Det manliga attributet är synbarli-

(Forts. sid. 1282.)

O, så gott!

MAMSANA

(Tomtens majspreparat)

— 1265 —

för delikata puddingar, krämer och andra efterrätter. Pris 65 öre.

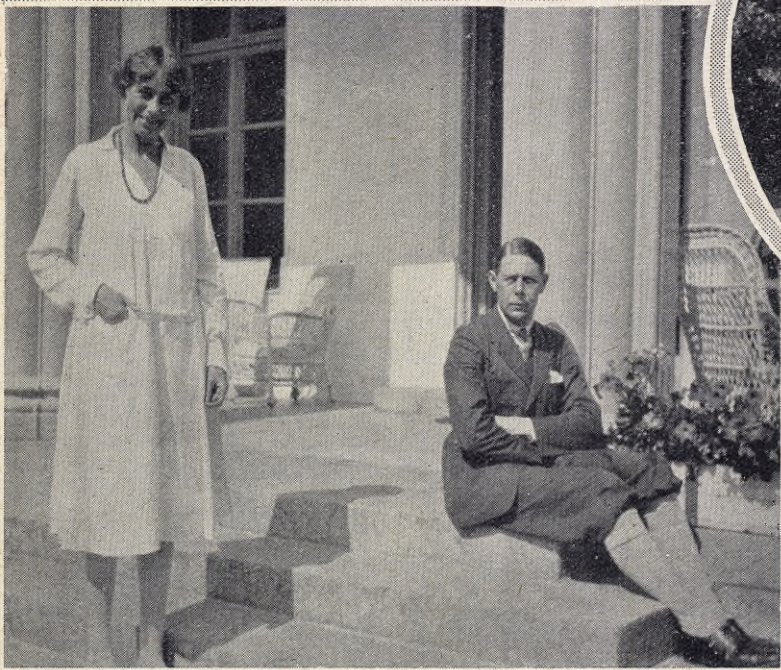
"ETT FÖRTROLLAT SLOTT"

M E D M Å N G A S E V Ä R D H E T E R

I sydöstra delen av Närke, helt nära Östgötagränsen, ligger det stora, ståtligt bebyggda Boo. Ända sedan mitten av 1600-talet har egendomen gått till efterföljaren genom arv eller gifte, och sedan mer än 200 år tillbaka är den fideikommiss inom friherrliga ätten Hamilton af Hageby. Dess värdfolk i våra dagar äro kammarherren friherre Hugo Hamilton och hans maka, friherrinnan Greta Hamilton, född Ribbing.

Boo.

Baron Hugo Hamilton med friherrinna.

Parti av stora salongen.

Ett hörn av förmaket.

I »MINA HERRGÅRDSMINNEN» berättar den nu avlidne dr Carl Forsstrand en anekdot från en jakt, i vilken han deltog för snart femtio år sedan. Baron Hugo Johan Hamilton på Boo hade inbjudit ett antal herrar till älgjakt, och väl ute i markerna började fyra av deltagarna, som funno tiden lång i väntan på villebrådet, att hängivet ägna sig åt kortspel. Men då lät älgen inte vänta på sig: en stor tjur rusade så gott som tvärs genom sällskapet och fortsatte sin väg, obekymrad om de skott, man så småningom kom sig för att avlossa. Om den nuvarande baronen på Boo skulle överraska sina jagande gäster i en liknande situation, kan han säkert trösta jägaren med, att mister han en älg, så stå otaliga åter. Ty trakten är rik på

på fasaner; de ha uppfötts av vanliga honor i en lång rad burar och ha sedan, då de vuxit till sig, släppts ut i det fria från sina fostermammor.

Jakten är ett stort intresse på Boo, det är tydligt. Se bara på hundgården, där de många jakthundarna födas upp. Och de många diplom och den samling troféer, som husets herre samlat under sin vandring på Dianas stigar, skvallra om att han som jägare nått långt över amatörstadiet. Men jakten får inte bli mer än en hobby. Det Hamiltonska fideikommisset Boo hör nämligen till de väldiga egendoms-komplex, vilka av ägaren fordra ett träge, outtröttligt arbete. Om Boo till omfånget »bara» kommer som god tvåå bland Närkes herresäten, så är det dock så stort,

att dess domäner inte rymmas inom endast en kyrksöcken. Skog och åter skog ser ögat i dessa trakter — det är den vidsträckt Tylö skog, som når ända hit upp — och skogsbruket är också den främsta näringsgrenen.

Ingen bör för den skull tro, att Boo slott ligger mitt inne i storskogen. Tvärtom, nejden närmast slottet kan liknas vid ett stycke sörmlandsnatur med den vackra sjön Avern, de bördiga fälten och den stora lummiga parken. Och slottsbyggnaden är ovanligt ståtlig, uppförd för ett halvsekel sedan i gotisk stil. Boo måste alltså sägas vara ett modernt slott, och detta epitet förtjänar det i än högre grad efter den genomgripande restaurering, som under generaldirektör Ivar Tengboms ledning företogs år 1926.

De stora, ljusa rummen äro vackert möblerade och fyllda med dyrbara tavlor och andra föremål av högt person- eller kulturhistoriskt värde. En del av släktporträtten äro samlade i matsalen i bottenvåningen: generalmajoren och landshövdingen Malcolml Hamilton, en av de första från Skottland till vårt land inflyttade ättemedlem-

I TYLÖ SKOG

OCH SKATTER.

En vilostund bland de många bokskatterna.

Detalj från salongen med de två små målningarna av Holbein.

Boo kyrka.

marna, har fått sin plats över den vackra öppna spisen av Yxhultsmarmor, och författaren till »En gammal gustavians minnen», överstekammarherren och landshövdingen Carl Didrik är jämte sin maka, f. Adelheim, porträtterad av C. F. von Breda.

Men det är inte endast familjeporträtten, som intressera. Tavelgalleriet består av ett mycket stort antal gamla mästare, holländare och andra, och enligt gamla anteckningar lära både Rembrandt och Lionardo da Vinci vara representerade, om också nutidens konstdoktorer sätta arbeten av andra konstnärer högre. Det får räcka med en uppräknings på måfå ur de rika samlingarna: en skiss till en altartavla av van Dyck, djurstycken av Snyder och d'Hondecoeter, marinmålningar av Goyen och van de Velde, landskap av Teniers, ett gästbad av Dirck Hals och dessutom verk av Cranach, Caravaggio, de Bray, Stockade, Jordaens, Lely, Molenaer och många andra av alla tiders förnämsta utländska målare. Och även de mest berömda svenskarna äro talrikt representerade: Ehrenstrahl — det bekanta Braheporträttet

att på ort och ställe studera dem.

Konstföremålen bestå emellertid inte utslutande av tavlor. Byström, på Boo representerad av marmorgruppen Harmonien och flera porträttbyster, hemförde från en italiensk resa en terracottafärgad marmor-skiva, som ursprungligen tillhört familjen Colonna och nu utgör överdelen till ett av salongens bord, den vackra möbelen stammar från Carl Didrik Hamiltons tid, ett kabinettskåp med utsökta målningar är av kunnare högt skattat, och en gammal dopskål i drivet silver har sett många av ättens medlemmar döpas. I galleriet hänger en svensk gobelin från 1400-talet, och där lägger man också märke till ett skåp, som på 1600-talet hitfördes från Skottland.

Tusentals volymer rymmas i den värdefulla boksamlingen, och bland en del, som förvarats å vinden, har friherrinnan — vars stora intresse just är värden av de rika samlingarna — funnit okända originalmanuskript av Dalin, Wallin och Nicander, tillägnade värdinnorna på Boo.

Att Nicandermanuskript påträffats på Boo är mindre ägnat att förvåna, eftersom skal-

den där tillbragte ett par år hos sin vän generalpostdirektören Hugo Hamilton. Där fullbordades Hesperiderna, och originalmanuskriptet till Runor med utstyrelse av den konstnärlige baronen visas för besökaren, som också får bläddra i ett litet minnesalbum, i vilket inte bara Nicander utan även dåtidens främste huvudsakligast på litteraturens område skrivit ner mer eller mindre poetiska utgjutelser.

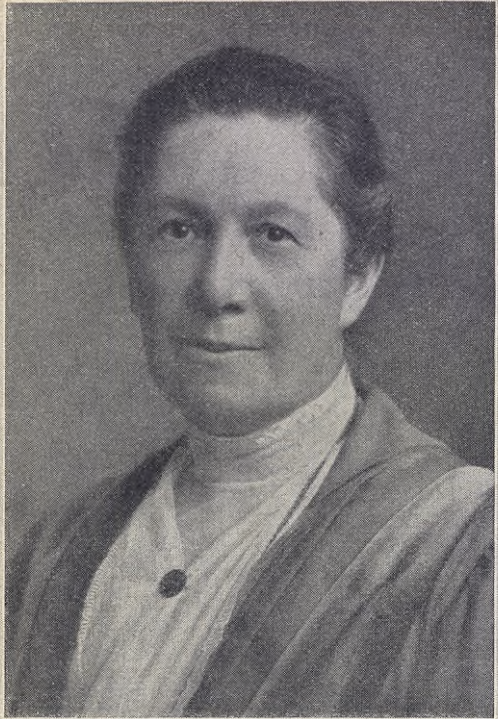
Minnet av Nicanders vistelse på Boo, som han kallade »ett förtrollat slott», lever kvar även i parken. På en holme i ån står ett nästan övervuxet litet »tempel», och om hans sysselsättning där berättar han själv: »Där bor jag om dagarna, där läser jag, där tänker jag och där skriver jag. Mitt sällskap är träden och vattnet och fåglarna och mina minnen och tystnaden.»

Den närmaste omgivningen räknar för övrigt flera sevärdheter än det Nicanderska lusthuset, alltifrån bävrar till orkidéhus. Bävvarna ha inplanterats i den vackra ringlande ån, och har vandraren tur och tålmod, kan han få se de sällsynta djuren för något ögonblick. En gammaldags trädgård är av stort intresse, och den väldiga gräsplanen framför slottet har av direktör Rudolf Abelin, som stått för omändringen av trädgårdsanläggningarna, förklarats vara den största i hela landet. Den äldsta kvarstående byggnaden på Boo är den vackra fatburen, nu gårdsarkiv, och det gamla templet uppfördes av en Hamilton och gör tjänst som församlingskyrka men tillhör fideikommisset.

Unga och moderna människor äro nu satta att vårda det stora släktgodset, deras starka estetiska och praktiska intressen i förening borge för att Boo allt framgent skall behålla sin rangplats som ett av Mellansveriges största och förnämligaste gods. Det Hamiltonska valspråket Through — »den trotsiga devisen» som Anna Hamilton-Geete kallade den — förpliktar också därtill. A. E.

TILL MINNET AV EN GOD OCH KLOK KVINNA

EMILIA BROOMÉS LIVSVERK SKILDRAS

Emilia Broomé.

DET FINNS ETT GAMMALT ORD: lyckliga människor ha ingen historia, och det ligger förvisso mycket däri. Man kommer att tänka därpå vid läsningen av den lilla vackra minnesteckning fil. kand. Sigrid Björklund författat över Emilia Broomé och som nyligen utkommit på Bonniers förlag. Materialet kan ju sägas vara tacksamt, därför att teckningens föremål var en så sällsynt rikt begåvad, så god och klok och av alla som kände henne varmt avhållen kvinna. Men hon var samtidigt en så harmonisk natur, hennes liv tycks ha varit så fullkomligt utan brytningar och slitningar att hennes levnadshistoria lätt kan bli enformig. Sigrid Björklund synes emellertid i sin lilla bok ha träffat det rätta. Vid läsningen av dessa vederhäftigt och vackert, men utan skynten av panegyriska överdrifter skrivna sidor slår en om och om igen den tanken att just så kiokt och stillsamt kunde Emilia Broomé själv ha velat att hennes historia berättades. I de inte alltför talrika citaten av något hon skrivit eller sagt tycker man sig åter höra hennes lugna, övertygande, litet sävliga och omständliga röst, man tycker sig se de varma, bruna ögonen, den litet satta gestalten, hela hennes person träder en åter till mötes fyra år efter det den alltför tidigt försvann ur vårt samhällsliv. Men sannerligen icke spårlost! Emilia Broomés levnadshistoria blir i själva verket en upprullning av en rad av de mest centrala svenska samhällsproblem under de senast förflutna tre årtiondena: freds-saken, C. S. A:s arbete, rösträttsfrågan, äktenskapslagstiftningen — det blir lika många kapitel i Emilia Broomés liv. Snart sagt från sin barndom var hon varmt intresserad för alla samhällsfrågor, och redan då hon var helt liten hade hennes far, hovrättsrådet Isaac Lothigius i Jönköping, tränat sin lilla moderlösa dotter att lösa kvistiga juridiska spørsmål och rabbla lagtexter. Det är för resten lustigt att se hur den lilla fyraåringen har alldeles samma blick, ja, samma uttryck i sitt lilla runda ansikte som den femtioåriga, i mångahanda värv prövade och förfarna ledamoten av lagberedningen. Och mer än så. Man torde både i biografier och i sin bekantskapskrets få leta efter en människa som av fotografier att döma genom ett helt människoliv i alla tidens skiften så fullständigt

En märklig personlighet och ett märkligt livsverk har fått sitt äreminne i en nyutkommen bok — Emilia Broomé, en minnesteckning av Sigrid Björklund — som Iduns läsarinna rekommenderas att ta del av.

bevarat samma typ som Emilia Broomé. Den lilla Milan i Jönköping, den allvarliga konfirmanden och studentskan, den unga flickan i sin Rättviksdräkt, som dansade i Philochoros och blev hyllad med serenader i Uppsala, den unga fästmon i sin åttiotalsmässiga reformdräkt, prydd med slingor i applikation — alla ha de samma öppna, trygga, frimodiga uttryck som den fru Broomé man senare lärde känna från närmare tre decenniers verksamhet i Stockholm.

De yttre dragen av Emilia Broomés levnad äro enkla nog. Hennes far ägnade sig med utomordentligt intresse åt hennes uppfost-
ran, och redan som femtonårig kom hon in i Wallinska skolans tredje ring. Sjutonårig tog hon studenten, och hon var ännu icke fyllda nitton då hon i Uppsala efter ett par terminer, uppfyllda av arbete, intressen och ungdomsnöjen, avlade medikofilen — hon hade ämnat bli läkare. Emellertid kände hon som sin plikt att återvända till den ensamme, åldrande fadern, och samtidigt med att hon i hans hem med sin vanliga energi och plikt-trohet utövade husmoderskallet ordnade hon en skola i konstvävning och undervisade i stadens flickskolor i hälsövård och botanik. Det var hos vänner på den gamla trevna herrgården Aranäs, några mil från Jönköping, som Emilia Broomé först träffade sin blivande make, ingenjör Erik Broomé, med vilken hon efter några års förlovning gifte sig 1891. Äktenskapet blev kort. Den unge ingenjörrens hälsa var undergrävd redan före äktenskapet, och efter två år våldade honom hans bröstlidande döden. Kännande sig rik genom minnet av en gränslös lycka återvände den unga änkan med sin ettåriga dotter till sin fars hem. Det var under dessa Jönköpingsår som Emilia Broomé på allvar började den sociala verksamhet som sedan skulle få en allt vidare omkrets. Då grundlades också två vänskapsförbindelser som varade livet ut och skulle komma att spela en betydande roll i hennes tillvaro: den ena med familjen Otto von Zweigbergk gav näring åt hennes starka politiska intressen, den andra med den femtonårige gymnasisten Ivan Bratt blev inledningen till ett samarbete som under årens lopp skulle bli mycket givande. Det är karaktäristiskt för fru Broomés psykologiska klarsyn, på vilken man får ett par andra exempel i boken, att hon genast insåg den pratsamme ynglingens ovanliga gåvor: »Den som mest intresserar mig här, skrev hon i ett brev, är en gosse, Ivan Bratt. Han är bara femton år, men så ovanligt begåvad och utvecklad att det är mig ett riktigt nöje att resonera med honom». Och så samarbetade de båda, den unga frun och gym-

nasisten, bl. a. för de första skollovskolorna, gjorde upp matordning för dem på vetenskapliga grunder samt konstruerade tvättbord med särskilda anordningar för tandborstar — något som speciellt intresserade Stockholmssystemets för små praktiska detaljer alltid entusiastiske skapare.

Det skulle föra för långt att närmare följa Emilia Broomés arbete efter flyttningen till Stockholm, dit hon lyckades övertala sin gamle far att följa med. Alla de som ha intresse för hennes livsverk och som tillika vilja ha en repetitionskurs i nära tre årtiondens sociala arbete och politik hänvisas till Sigrid Björklunds utmärkta bok. Kanske lägger den inte så mycket till den vackra bild av Emilia Broomé man hade förut. Den säkerhet och rätlinjighet som kännetecknade hennes lyckliga natur gjorde att hon fort och lätt blev förstådd och avhållen. Det fanns kanske de som på senare år suckade något över en hovsamhet och försiktighet, som de tyckte gick till överdrift, en långsamhet och grundlighet som de funno hindersamma. Men den starka ansvarskänsla och vackra värdighet som under decennier ansågs som ett särmärke för svensk kvinnosak, den står förvisso i intim förbindelse med Emilia Broomés verksamhet. Hür omfattande denna var och vilken auktoritet hon besatt, med vilken framgång hennes varma hjärta och klara intellekt arbetade till samhällets bästa, därav får man ett starkt intryck i den nu utkomna boken. Den har skrivits på initiativ av några av Emilia Broomés närstående vänner och arbetskamrater — den bör av de vidare kretsar som kände henne med tacksamhet anammas som en till det yttre anspråklös, men vacker och värdig minnesgård över en kvinna, vars insats i vårt samhällsarbete förtjänar att länge ihågkommas.

ELIN BRANDELL.

Emilia Broomé, 4 år.

EN SOM DEBUTERADE I IDUN

TILL ANNIE ÅKERHIELMS 60-ÅRS DAG.

FÖRFATTARINNA OCH JOURNALIST är i vårt land en inte så vanlig kombination, som man ser utomlands, journalister-na ha varit rädda att ge sig på böcker — att en bok var "journalistiskt" skriven var en svår anmärkning även då det gällde manliga journalist-författare. Och författarinnorna, ja, föraktade de journalistiken och — journalister-na? Jag är inte alldeles säker på att det inte var så.

Annie Åkerhielm, som nu passerar ett jämnt årtal och därför ger tillfälle till en uppriktigt och med glädje ägnad hyllning, hör till våra främsta och produktivaste författarinnor och våra främsta och vederhäftigaste journalister. Hos henne finns ingen tvekan om att hon ägnar båda kallen lika mycket och lika väl avvägt, både av uttrycksmedlen och intresset. Här finns ingen konflikt och ingen stilsplittring. Så som vi se det. Om hon skrivit en del i hemlighet i sin gröna ungdom, innan hon så mogen trädde fram på bokmarknaden vet man inte, om hon gav sig åt journalistiken i tanke att det dock skulle bli övergående, då hon helst ville skapa från en författarinnas mera skyddade plats, vet man inte riktigt heller. Nu står hon helgjuten och lugn på sin skans. Den tvekan, det val, som kanske en gång funnits hos Annie Quiding, dottern till en man, som gav sig in i det offentliga livet med uppmärksam kritik och för en ämbetsman då uppseendeväckande vänsterbetoning, det har inga bikter uppenbarat.

Ty man vet på det hela taget inte så mycket om Annie Åkerhielms person. Trots att hon som ung är en av våra främsta journalister och en mycket träget arbetande sådan. Men just denna personliga tillbakadragenhet är karaktäristisk för henne. Och trots att hon, då det gällt vad hon hållit för sant och vad hon bekämpat, varit mycket aggressiv. Hon har där satt in så mycket av sin person, att det fått en prägel av att gå i bräsch, hon har under kvinnorörelsens genombrott gått i bräsch *emot*, det kan man ju nämligen också göra... För henne har det tätt sig som ett misstag, att kvinnorna skulle dragas ut, tvingas ut och gå ut frivilligt. Det gick så, att kvinnorörelsen segrade eller man kan kanske uttrycka det så, den väg, då kvinnorna blivit som mest utåtriktade, fräste på sin höjdpunkt och står nu högt. Om den skall sjunka tillbaka och när, det får framtiden visa.

Emellertid, Annie Åkerhielm trädde fram som en stridbar kraft. Under denna tid yttrade hon i en intervju en gång något, som gjorde ett outplånligt intryck på den som skriver detta och som också var en av dem, som dragits utåt. Annie Åkerhielm bekände, att det för henne varit en stor självövertvinnelse att skriva och uttala sig offentligen.

Man förvirrades av detta. Kan det vara en självövertvinnelse, som göres med sådan verve, ja ibland hetta, alltid med beslutsamhet och styrka?

Dessa ord blevo en bekännelse om personlig blyghet, personlig ömtalighet, som man inte visste något om hos den stridbara pennan. Det blev på så sätt ett bidrag till en kvinnas psyke, som var mycket värdefullt och intresseväckande. Det blev ett bidrag till historien om kvinnors offentliga verksamhet — hon, som bekämpade den, skrev och uttalade sig offentligen, men led på samma gång av det. Det var inte inkonsekvent, det var något annat. Det var *plikt*. Dessa ord, som Annie Åkerhielm kanske inte ens minns att hon har sagt och som jag inte heller kan säga var och

Annie Åkerhielm.

När författarinnan Annie Åkerhielm den 18 november fyller 60 år, har Idun särskild och personlig anledning att med tacksam erinran stanna inför denna högtidsdag. Från sitt första litterära framträdande har Annie Åkerhielm tillhört Iduns medarbetarstab. Hon "upptäcktes" genom Idun, till vars stora romanpristävlan år 1898 hon insänt en roman "Hvidehus", vilken belönades med det utfästa priset. Sedan har hennes namn ofta syns i Idun under nya romaner, noveller och artiklar. För denna trofasthet mot Idun, som hon alltid visat, framför tidningen sitt hjärtliga tack på samma gång som dess nuvarande redaktör griper tillfället att uttrycka sitt personliga värdsamma tack till Annie Åkerhielm för den välvilja, för det stöd och intresse hon så ofta både genom personlig uppmuntran och genom sitt exempel givit en blygsam journalistkollega.

när hon sagt, belyste på ett blixlikt sätt henne själv. Det budskap om plikt, de gåvo och ge än i dag, har haft en betydelse, som inte är utplånad än.

Det måste tillfogas, att Annie Åkerhielm nu inte "kör" med rösträtten och vad därtill hör, hon har böjt sig lojalt. Och hon är en god exponent för en utom hemmet arbetande kvinna, intet är henne främmande, till allt har hon sin egen inställning och ger ut den, som en journalist skall, risar och rosar, skämtar och talar allvar, alltid med pondus, numera med mera dämpad ton, men inte svagare. I småsaker kan hon lägga in ett program av de där, som rör en nära. Hon har modet att vara omodern.

Hon går inte med strömmen fast hon helt tillhör ett parti. I våra dagar är det en lisa med dessa, som äro sig själva. Inte sig själva nog — en stor ödmjukhet präglar Annie Åkerhielms stolta personlighet. Men hon drar en lans för sådant, som enklare och osäkrare människor vilja tycka och som det gör dem ont att man tar ifrån dem. För dem är det ett stöd att någon, som de ha respekt för och som kan uttrycka vad andra dunkelt treva om, öppet säger sig tycka detsamma, fast det inte hör till dagens skrik. Tvärtom, hon säger lugnt och bestämt ifrån, att dagens skrik inte bekommer henne något, att hon håller

fast vid vad hon känner något för, det må sedan ha vilken etikett det vill. Om hon tycker att oljetryck har ett skönhetsbudskap att ge, nå, så säger hon det. Och alla de, som fått sin första aning om det vackra, det romantiska, det, som satt fantasien i rörelse, av ett oljetryck, de andas lättade ut och bli tacksamma och bli kanske litet modigare själva av denna ärlighet och kultiverade frånvaro av andlig högfärd.

I recensioner ser man ofta, hur Annie Åkerhielm är god mot ungdomen. Hon dömer icke den — hon dömer annat, som hon ogillar. Som väl är, skiljer hon på gott och ont! Men mot ungdomen är hon inte avvisande. Hon kan säga: "Det är mig främmande, det förefaller mig till och med ganska trist, det ni sätter upp som eftersträfvansvärt", men hon är fjärran från det salsvelfulla beklagande, som gör ungdom så desperat. Hon är lojal även där. Lika lojal som mot sin son. Hon sade en gång till den som skriver detta: "Tycker er dotter om att ni skriver om henne?" — "Det vet jag inte", blev svaret, "det får väl framtiden visa." — Annie Åkerhielm sade med ett litet leende: "Min son skulle inte tycka om att jag gjorde det." Och hon har aldrig skrivit ett ord i den sortens genomskinliga barnpsykologi som vi andra. Jag antar att det barnet beundrar sin mor ännu mer för det.

Annie Åkerhielm har bakom sig en stor och välgående bokproduktion. Inte "en bok om året", men därför är varje bok en insats, även om den hör till de graciösa pauserna mellan de stora böckerna. Hon firar sin märkesdag med en stor bok, "Tiberius". Den mannen minns vi från vår historieläsning, dystert, ensam, olycklig. Annie Åkerhielm har dragit fram honom ur den hypokondri, som vi lärde oss att avfärda honom med och vända honom ryggen för, och visat vilken människa han var, en levande människa, som inte var lycklig, som man berövade allt i hans glans. Man kan läsa en del mellan raderna här. En del om gammalt och nytt ideal. Utan att en hårsman rubba romanens hållning, får hon den att bli ett uttryck för vad hon själv menar om nutida företeelser. Boken är ett kraftprov, som det heter. Den är också en dröm sedan Anna Å. var skolflicka. Vid sextio år har den stora uppgiften kunnat bli till — där ligger hemligheten både i kärleken till ämnet och kunnandet. Ung inspiration, ett liv för dess förverkligande!

Annie Åkerhielm har kunnat skriva den också därför att hon inte ser med optimism på svenskt samhällsliv just nu. Hennes syn på gången av det hela är mörk, omutligt mörk, det finns ingenting av det där: Det ordnar sig nog! som man säger, när man vill skjuta ifrån sig ett hot. Därför har den allvarsamma Tiberius, pliktmänniskan, som aldrig klagat, aldrig beklagar sig och alltid bär det som kommer som en man, legat för henne. Men hon citerar i företalet ett ord av Viktor Rydberg, som passar in på henne själv: Så länge de (de romerska republikanerna) ännu drömde om att kunna uppkalla det förgångna ur graven, utgjorde de "hoppets adel", när de insågo att död är död, blevo de en "förtvivlans adel". Dit hörde Tiberius, menar hon. Och dit hör hon själv.

Hon hör också till de trofasta. De trofasta äro oförsonliga, säger hon själv i denna sin bok. Men deras trofasthet är det förnästa, det säga vi om henne.

VERA v. KRÆMER.

NYHETER OCH MINNEN

I KONSTENS VÄRLD.

Konstsäsongen är livlig, utställningarna avlösa varandra. Liljevalchs konsthall bjuder just nu på Sveriges Allmänna Konstförenings utställning, i Lilla utställningen har man ordnat en minnesutställning av den nyligen uder så tragiska omständigheter omkomna konstnärinnan Milly Slöör och i Gummessons konsthandel utställer Greta Gerell — de kvinnliga konstnärerna äro som synes flitiga. Här några prov från utställningarna.

Porträtt. Av Lola Butovitsch, som debuterar på Konstförenings utställning på Liljevalchs konsthall.

Skulptur av Eric Grate. Liljevalchs konsthall.

Tuttan. Av Mollie Faustman. Liljevalchs konsthall.

»När kastanjen blommar.» Av Greta Gerell. Gummessons konsthandel.

Gosse. Av Milly Slöör. Lilla utställningen.

DEN MODERNA KVINNANS SKULPTÖR

ERIC GRATE — ETT NYTT SVENSKT KONSTNÄRSNAMN.

VARJE ÅR OCH MÅNGA GÅNGER om året utspelas vid kontinentaltåget, som står och samlar krafter på Stockholms Central, en liten scen, om vars innebörd ingen kan ta miste. Det är den unge konstnären, som skall börja sitt livs och sin konstns resa, till Paris, och lycklig och rädd och djärv viftas iväg av sin vänskara i konsten och det civila. Där han står på plattformen med blanka ögon och blicken långt borta i en annan stad så dyker kanske för honom och för vännerna mitt i den tanklösa hoppfullheten upp en liten undran: hur skall det bli när han kommer hem igen — om han någonsin kommer. Skall han lyckas och bli något, verkligen bli något, inåt och utåt, eller skall han bli ett av de hundra små stipendiatnamnen om vilkas konstnärliga strider man ingenting vet? Skall han komma hem som segrare eller besegrad? Och så blåser tåget. —

Eric Grate reste ut för några år sen med stipendium som många andra lovande unga konstnärer. Sedan dess har det varit tyst omkring hans namn här hemma. Nu har han kommit hem och givit vänner och kritiker och publik tillfälle att avgöra svaret på kontinentaltågsfrågan, och svaret har blivit: segrare.

På Konstföreningens utställning hos Liljevalchs just nu är det alltid små klungor av folk omkring Eric Grates skulpturer. Något obeskrivbart i atmosfären låter en ana framgången. Inte bara kamraterna av facket gå omkring därinne och undra, hur etc. han egentligen burit sig åt. Det är som bekant en omtyckt undran konstnärer emellan och det otvetydigaste uttryck för beröm. Lapparna med Söld, som alltid utgöra konstverkets sanna prydnad, tala också sitt språk.

Och nu kommer Eric Grate själv. En ung man med ett gossaktigt leende och konstnärens litet spända iakttagande i blicken. Det är ett yrkesdrag, den där blicken, men en vanlig dödlig, som märker det, tänker nog gärna på sin oförmåga att se tingen sådana de te sig för konstnärsogat. Vi behöva få dem tolkade. Ibland göra vi förstås uppror och vilja inte alls anamma tolkningen. Men i det här fallet...

Konstnärer äro som barn, litet blyga och stolta på samma gång över vad de gjort. Och somliga av sina alster förälska de sig i och vilja helt enkelt inte skiljas från dem.

Här är en relief i ett mjukt grågult material, som har något av vattnets glidande blankhet. Cement? Det skulle man aldrig tänkt sig. En man med ett kläde draperat om axlarna driver med skrik ett par oxar för plojen. Både i Italien och Grekland är det på de oskäligen djuren man slösar med talets gåva. Människor sins emellan använda åtbörder med ögon och alla lemmar, vilket gudilov var och en utan vidare förstår.

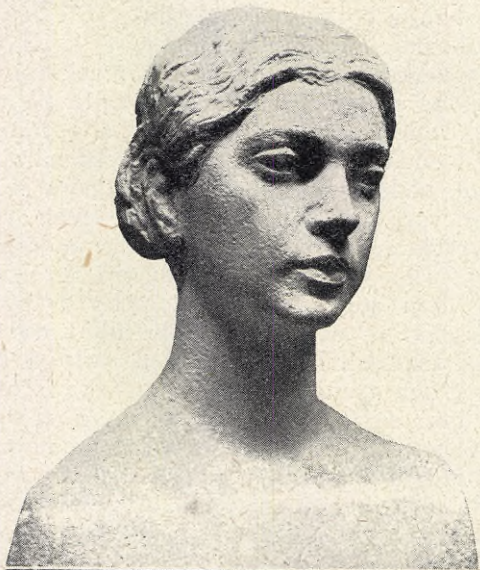
Det är ett minne från konstnärens studietid i Grekland. En tidig morgon med dimslöjor över dallandskapet. Bonden med två helsvarta oxar, vars vita horn avtecknade sig skarpt mot den svarta fällen. Den primitiva plojen med anor från Homeros, bondens kraftiga, smidiga gestalt, allt har fångats i en blink och sedan förevigats i en relief.

Eric Grate drogs till Grekland där han kände sig hemma. Under den första studietiden vandrade han omkring på landsbygden bland folket, ivrig att få se så mycket som möjligt

Eric Grate. Jan de Meyere, foto.

På Konstföreningens utställning hos Liljevalchs har en ung i Paris bosatt svensk skulptör, Eric Grate, väckt ett berättigt uppmärksamhet. Grate har slagit igenom i Paris, men aldrig förut utställt här hemma. Här behandlas hans konst som porträttör ur en damernas egen synvinkel.

Porträttbyst av konstnärens hustru.

Iduns kvinnoklubb

Ett angenämt och intressant besök i Berlin fick Idunklubben göra vid första novembersammankomsten genom fru Gerda Marcus-Falls medryckande föredrag. Därefter sjöng fru Ingrid Arnoldson-Poussard några livligt uppskattade nummer — ryktet säger att hennes operadebut är snart förestående och den kommer säkert att motses med intresse.

Nästa gång sammanträder Idunklubben torsdagen den 14 november. De blir denna gång en lyrik- och uppläsningafton. Den kända skådespelerskan fröken Olga Andersson har lovat sin medverkan och kommer att läsa såväl lyrik som prosa — det blir en stämmingsfull afton, det våga vi förutspå.

av deras ursprungliga, enkla liv. Och så den arkaiska konsten, som med var ny utgrävning lämnar ut mera av sina hemligheter. Ingenstans får man så starka och djupa intryck av den som på grekisk botten.

Men nu bor Grate sedan flera år i Paris, där han gjort sig ett namn. Minnena från det primitiva grekiska livet och av de okända arkaiska mästarna ha sjunkit till botten, men leva ändå. Som man kan se av hans statyer. Där finns alla möjliga slags material utom marmorn. Den grovkorniga franska kalkstenen, terracotta, lera, brons, tenn.

En staty är som ett levande väsen, den kan påverkas utifrån, den undergår vissa märkbara förändringar genom att stå ute och påverkas av luft, sol och regn. Så småningom visar den ett nytt, subtilt drag, som inte kom fram förut. En kvinnogestalt i guldbrons har upplevat klimatets växlingar i trädgården i Fontenay-aux-Roses utanför Paris, där konstnären har sitt hem. Och en liggande kvinnofigur i lera har också fått sin patina ute.

Men det mest ömtåliga av Grates verk, kvinnohuvudet i lera, som bränts utan att nämnvärt förändra sin färg eller konsistens, skulle nog konstnären inte vilja utsätta för någon härdningskur. Det är en porträttbyst av en fransk dam och den har här försetts med en extra etikett. Där står: Föreslagen till inköp av Nationalmuseum.

Detta porträtt och bronsbysten av konstnärens hustru ha kommit oss att kalla Eric Grate för den moderna kvinnans skulptör,

En skarp och fin analys av nutidskvinnan ligger bakom dessa båda verk. Ansiktet upplyst inifrån av en rik och snabb intelligens som förenats med godhet, sådant är uttrycket konstnären funnit för fransyskans porträtt. Hon är en inte längre ung kvinna, ännu inte märkt av åldern, men präglad av ett högt utvecklat inre liv. Man kan tänka sig henne som medelpunkten i ett hem eller som ledare för något intellektuellt arbete. Hennes ansikte förräder den intellektuella fransyskans intensiva nervliv, som dock inte betyder oro och nervositet. Att leva intensivt är att få ge uttryck åt alla sina krafter och då kan visserligen redskapet bli utslitet, men inte slött eller förött.

Den unga kvinnans byst är gjuten i brons, men konstnären har gjort ett här icke utställt utkast i lera, som är en aning mjukare, liksom mera rörande. Bronsen ger först och främst intryck av mod och tillförsikt, just kännetecknen på modern ung kvinnlighet. "Och hennes ögon voro arga skalpar och hennes läppar sköto friska fram", säger Fröding. Men här finns också samlad kraft, energi, som kan brottas med livet och en bred, präktig panna, som tyder på intelligens.

Båda dessa kvinno-skildringar ha fångat det kvinnliga intellektet, därför att konstnären tydligen är intresserad av det. Och sådant hör icke till vanligheten ens bland konstnärer. Han påverkas av en viss subtil charm, som fyller honom med upptäckarglädje över modellen. För övrigt äro hans nakna kvinnogestalter laddade med uttryck eller om man så vill själ. Det räcker till och blir över för ett halvt dussin porträttbyster av mera schablonmässig konst än Grates.

ETH. K.

Melba Motsvarar Mejerismör

Melba Motsvarar M

Melba Motsvarar Mejerismör

Melba M

LÖFTET

NÄR JAG VAR NIO ÅR OCH GICK i folkskolans andra eller tredje klass hade jag en kamrat, vars far emigrerade till Amerika. Naturligtvis skröt pojken inför oss kamrater med att han skulle följa med. Han var lång, men mycket klent byggd och gick alltid åt när det gällde att slåss. Och kanske det var därför han pratade så mycket! Han lade sig i allting, han tycktes lida av en sjuklig lust att göra sig gällande på något sätt. Då han nu talade om Amerika, det sagolika landet, som var fullt av tappra och grymma rödskinn, heroiska guldsökare och oöverskådliga buffelhjortar, strålade hans magra, fräkniga ansikte av hänförelse och framtidstro; det var som om han såg ett enkom för honom skapat paradys, i vilket han skulle få leva ett alldeles särskilt liv och utföra bragder som själva Skinnstrumpas hjältedåd skulle blekna inför. Under en lång tid var han en kung i vår värld. Vi trängdes omkring honom så inställsamt och krypande som en samling hovlakejer kring en stor furste, vi tiggde och pockade under hänvisning till långt kamratskap eller gjorde tjänster. Den som hjälpt honom i slagsmål, den som lånat honom spelkulor eller i hans sällskap blivit bestraffad för något fuffens, tyckte nu att han i gengäld kunde sända en låda apelsiner, en säck äpplen, en buffelhud, en indianbåge eller rent utav några skalper som hängt i en dödad hövdingens bälte. Och naturligtvis lovade han! Det fanns inga gränser för hans generositet. Han sken av kamratlig välvilja och furstlig nåd, hans fantasi uppfann de allra besynnerligaste ting, vilka han skulle skicka oss bara han kommit in i sitt paradys, han fann ingenting omöjligt, ingenting för stort. När det en dag visade sig att hans far redan rest över till de stora löftenas och de gyllene förhoppningarnas land, lugnade han oss lätt med att han själv skulle följa efter om ett halvt år. Vi trodde honom beredvilligt, ty även barn tro helst det de önska; vi fingo åter en massa heligt avlagda löften om björnhudar, stridsyxor, vargtandshalsband och små guldklimpar. Men så småningom föll hela saken i glömska, ty icke ens barn kunna i längden leva av endast utlovade ting.

*

Ungefär tjugu år senare träffade jag honom i ett litet samhälle i Bergslagen, där han arbetade vid ett mindre järnvägsbygge. Då var han en lång, mager man med kutig rygg och hängande armar, vilka tycktes ha blivit sträckta med våld, med stora öronlappar, vilket gav honom ett lyssnande utseende, och svärmodiga trötta ögon och en redan rynkig hud, som verkade livlös, täckt med torrt jordstoff.

— Nej, se, sade jag, är det inte John Elving, du som skulle resa till Amerika? Han betraktade mig frågande en stund,

men sedan rodnade han långsamt, varvid det såg ut som om jordstoffet för ett ögonblick föll av hans ansikte så att den riktiga huden lyste, levande och genomskinlig.

— Jo, svarade han omständligt, jag är Elving, men min far, som reste till Amerika, lät aldrig höra av sig. Det gick väl inte bra för honom, antar jag.

Och efter en stund tillade han liksom grubblande:

— Nej, det gick nog inte bra för honom, antar jag.

Han var nu känd såsom en mycket tystlåten och tillknäppt människa. Om andra talade till honom svarade han sakta och efter lång funderan, som om han fruktade att försäga sig. Voro männen omkring honom högröstade och aggressiva mot varandra, så såg han skygg och skrämmd ut och drog sig helst undan. Blott när han någon gång smakat sprit kunde han själv begynna ett samtal och då talade han i korta, nervösa, liksom sönderhackade meningar; det verkade som om alltför mycket inom honom vaknade upp och trängde på och splittrade sammanhangen i hans hjärna. Den enda människa han umgicks närmare med hade stor likhet med honom själv. Det var Karl Friid, en äldre man med betryckt ansikte och ständigt darrande händer. Han var gift och hade tre barn samt en liten stuga några kilometer från arbetsplatsen, och han talade alltid om att han snart skulle bli tvungen »att gå från gård och grund», emedan han icke förmådde göra sig kvitt en gammal skuld på tusen kronor. En gång då de två männen sutto utanför Friids stuga och barnen klättrade upp och ner i en gammal sönderrostad kärra, sade Elving med melankolisk stämma:

— När jag var så stor som din äldsta pojk skulle jag resa till Amerika. Men far min skickade aldrig pengar. Han försvann därborta, han lät aldrig höra av sig. Jag undrar —

Och den andre:

— Tänk om han levde och vore rik. Och så dog just nu, så att du fick ärva!

Han skrattade till med en underton av bitter resignation.

— Om du får ärva en million eller så, fortsatte han och försökte verka uppsluppen, då gav du väl mig en tusenlapp så jag kunde behålla stugan?

— Jodå, svarade Elving, du skulle få tusen kronor.

Han log hänfullt som om han genomså-

dat ett försök att fresta honom med gyllene förhoppningar. Men sekunden efteråt rodnade han och darrade till.

— Såna dumheter, utbrast han irriterad, det är tjugu år sen han gav sig iväg och han har aldrig låtit höra av sig!

*

Bara två dagar senare fick han genom arbetsbasen en kallelse till landsfiskalen i Luovika. Han slutade arbetet litet tidigare än vanligt och gick de två milen in till staden. Då han kom tillbaka var det sent på natten, och någon som såg honom påstod att han var berusad, ty han tog snedsteg och talade upphetsat för sig själv. Men på morgonen låg han över tiden i arbetarbaracken, och när man ruskade på honom och frågade om han icke ämnade gå till sin plats i laget, vände han ryggen till och sade:

— Ge sjutton i mig, jag ska sova, jag har ärvt en million!

— Jaså, sade man skrattande, har du ärvt en million, Elving? Ja, då kan man ju inte begära att du ska stiga upp —

— Men akta dig bara så du inte får sparken när basen kommer!

Men när basen kom gav han icke den saknade »sparken», han sade i stället godmodigt:

— Jo, det är sant att Elving ska sluta. Han har fått ärva, den rackarn —

Ryktet därom spreds likt en löpeld kring arbetsplatsen och samhället. Elving hade

Krydda med K. F:s Kryddor!

Av RUDOLF VÄRNLUND

gick i skolan! Men nu strödde han icke löften omkring sig som om han ägde hela världen; han skrattade, han log uppsluppet ironiskt, han såg ut som om han stod med ansiktet vänt mot en solnedgångsglöd och sade:

— Varför inte en låda apelsiner? Eller en buffelhud, en stridsyx, en guldklimp? Och skulle ni inte tycka om ett halsband av vargtänder?

Man förstod honom icke men förlät honom till och med detta, ty en man som fått arv från Amerika har ju rätt att vara besynnerlig och oförståelig. Och om han icke hade lust att dela med sig, än sedan då? Bara att han gick där, väntande på sin rikedom, var ju tillräckligt! Det gav liksom större mening åt tillvaron, det skänkte förhoppningar åt var och en att han stigit in i ett ljusare liv, det öppnade utsikter att blicka ut mot, även om man icke själv hade någon far i Amerika.

Men samma dag han skulle resa in till Ludvika för att hämta sin skatt, kom vännen Friid, vilken dittills, försagd och blyg, hållit sig undan, fram till honom.

— Kommer du ihåg, frågade han, skyggt och darrande och blinkade betryckt, minns du en kväll vi satt utanför min stuga? »Jaha», sa du, »om jag får ära så ska du få en tusenlapp!» Just så sa du! Jag hade talat om att jag snart måste gå från gård och grund.

Arvtagaren darrade till, kämpade med sig själv ett ögonblick, men såg sig sedan omkring, såg utmanande och stolt på hela klungan av folk som följt honom till tåget och sade därpå högt och klart:

— Det är sant! Friid ljuger inte. »Om jag får ära, sa jag, så ska du få tusen kronor!» Och det ska han få också, det kan ni sätta er på —

Så reste han.

*

Liksom förra gången kom han nu tillbaka först sent på kvällen. Då han gick genom samhällets stora gata verkade det som om han knyckte på ett besynnerligt sätt med huvudet. Där han mötte några karlar, som voro på väg hem, stannade han framför dem och skrek:

— Hej, hör på där! Nu ska jag gå till Friid med hans tusenlapp! För här ser

ni en karl som inte bryter givna löften, här ser ni en karl som vet vad han sagt.

Hans röst verkade gäll och uppskruvad, som var han rov för en våldsam, plågande sinnesrörelse, hans ögon brunno av extas, som var han på väg att offra sig själv. De andra betraktade honom häpet och viskade bekymrat med varandra. Hade han fått så mycket pengar att han blivit vriden? Eller vad var det för fel? Men de följde med nonom. Och varefter sällskapet drog vidare växte det, ty så fort Elving fick syn på någon hojtade han och skrek:

— Hej, hör på där, nu ska jag gå till den stackarn Friid med tusen kronor! Han ska ha sin stuga kvar, för här är en karl som håller ord —

När de alla kommo bort till Friids stuga förde de stort oväsen, de pratade och skrattade och bullrade, allesammans gripna av en våldsam upphetsning; de knackade på den mörka stugans dörrar och fönster och ropade i munnen på varandra:

— Friid vare med dig Friid! Vakna upp och kom ut för du ska få tusen kronor!

Till slut slogs ett fönster upp och Friid visade sig däri, yrvaken, förvirrad och för övrigt i bara skjortan.

— Vad är det fråga om, skrek han med darrande röst, vad vill ni här mitt i natten? Kan inte folk få sova i fred, kanske?

Då steg John Elving, arvtagaren, fram till fönstret och viftade så att alla sågo det, med en tjock bunt sedlar. Men var och en som minns den stunden vet också att det knappast var vänskap och välvilja, utan snarare ett slags raseri, om icke rent av hat, i hans röst när han ropade:

— Ser man på, här ligger du och sover helt lugnt en sån här natt! Du sover och vet inte ett dugg, din torsk! Men det gör detsamma, för sagt är sagt, och här ser du en karl som håller ord —

I samma ögonblick som Friid tog mot pengarna blev det dock en sådan yra och en sådan trängsel kring de två männen att givaren själv skuffades undan. När sedan alla sett att det verkligen var tusen kronor, som den darrande mannen i fönstret höll i händerna, och de därav blivit så hänfödda att de ville hissa den frikostige millionären, då var han borta. Och förgäves gick man hela natten omkring på vägarna och ropade hans namn så att varenda människa i bygden vaknade, han var och förblev försvunnen —

Icke heller under de följande dagarna fann man honom, men i stället spreds ett rykte som snart stadgades till visshet. Jag vet att det är sanning: det stora arvet, som kom från sagolandet Amerika, utgjorde precis ett tusen två kronor och sextiotre öre —

Ill. T. Jovinge.

icke skämtat eller blivit vriden, han skulle verkligen sluta, han hade fått ära sin far som dött i Amerika redan för tre år sedan. Allting var klart, landsfiskalen i Ludvika hade papperen om hand och skulle bara skicka efter pengarna, som låg hos utrikesdepartementet i Stockholm. Det var en väldig massa pengar, naturligtvis, eftersom de kom från Amerika, där det finns bara väldiga massor av pengar! Alla de fantastiska föreställningar, vilka i folkets djupa led skapats kring begreppet »Amerika-arv», levde upp på nytt och människorna kring den lycklige ödesgunstlingen liksom grepos av feber. De kretsade ivrigt omkring honom, de kunde aldrig se sig mätta på honom, de kunde icke tala tillräckligt om detta sällsamma. Hur mycket skulle han få egentligen? Ett par eller fem hundra tusen? Eller en million kanske? Javisst måste det vara en million! Och varifrån hade hans far fått pengarna? Hade han grävt guld? Eller spelat på börsen? Eller haft farm? Till sist vaknade också deras hunger. De sågo på arvtagaren såsom på en möjlighet, och sade:

— Vad ska du göra nu då, Elving? Nu ställer du väl till med ett hejdundrande kalas? Och du glömmer väl inte en ann stackare som går här och inte har så mycket som en kusins kusin i Amerika? Det var allt sjutton hur väl man behöver låna en hundralapp! Så att nu när du är så rik —

Det var precis som i barndomen när han

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

UNGDOM OCH SKÖNHET

Livbojen har haft soaré på Royal i Stockholm och därvid uppträdde några unga damer ur societeten som mannekänger och visade säsongens senaste modenyheter.

Fru Inga Grill, f. Lettström, bar en aftonklänning i vit taft med blommor i svart, gult, rosa och grönt med synnerligen karaktäristiska linjer. Gröna sidenskor och grön solfjäder. Märthaskolan.

Fru Eva Dickson, född Lindström, i en toalet av vit satin fleur med blommor i olika blå skiftningar och silver, kapp i mörkt pastellblå pansammet med hermelin och foder i ljusblått siden. Ljusblå sidenskor. Märthaskolan. Jäger, hovfoto.

Fröken Gull Gemmel i en aftonklänning från Madeleine av svart taft med guldbårder. Edman & Andersson. Jensen, foto.

Fröken Thyra Key, dotter till dr Helmer Key och hans maka, f. Börjeson, i en sportdräkt med byxkjol i tweed. Madeleine de Roche. Edman & Andersson. Jensen, foto.

Klänning från Patou av smaragdgrön georgette och kapp från Mo yneux i smaragdgrön sammet arbetad och fodrad med lamé i svart och guld var en stilfull otonolett, buren av fröken Gull Gemmel, dotter till direktör Harald Gemmel och hans maka, f. Hultner. Edman & Andersson. Jensen, foto.

H J Ä R T E K L Ä N N I N G E N

FÖR DEN SOM ÄR LITEN OCH GRACIÖS.

Av

Sandra

STILKLÄNNINGEN HÄNGER UTAN tvivel på en alldeles särskild krok i svenskans klädhjärta. På modeuppvisningarna går det ett extra sus genom åskådardelen, så fort en verkligt flott tilltagen stilkänning som en fregatt för fulla segel glider in i salongen. Vi bli på något sätt gripna av den. Förnuftets röst och kritiken tystna. Som de alltid göra, när kärleken talar. Stilkänningen är för svenskan "klänningen" framför andra. Man kan fundera över, varför den är det. Ibland undrar jag, om det icke hänger ihop med folkdräkten. Inte bara folkdräkten i den bemärkelse, som vi vanligen mena med denna benämning, utan i vårt urgamla sätt att tillverka våra kläder, då vi medvetet eller omedvetet genom deras snitt försökt understryka den kvinnliga figurens säregna och därför tjugusande linjer, barmens mjuka rundning, den smala, böjliga midjan, höfternas fyllighet och vårt vajande litet oregelbundna sätt att gå och röra oss på. Ack, allt det där har ju varit rent gränslöst omodernt och föremål för vår ringaktning och förtvivlan, men hur det är, har den oreflekterade dragningen mot allt detta instinktivt funnits kvar och kastar sig med hänförelse över det enda tillfälle att uttrycka sin natur på, som ett annars njuggt öde erbjuder dem. Detta är mitt försök till förklaring.

Som så mycket annat skall man njuta stilkänningen med urskiljning och omdöme. Gå ej och skaffa er en sådan av det enkla skälet, att ni händelsevis sett någon, som ni funnit mycket söt i en dylik modell, ej heller för att ni alltid önskat er en. Innan ni bestämmer er, så ta en grundlig och kritisk överblick över hela er gestalt i en så stor spegel, som ni kan disponera. Man behöver ju icke nödvändigtvis kasta förälskade blickar, som ingenting se, mot sin egen bild i glaset. Analysera och

Dessa två tyllklänningar har madame Lanvin tänkt sig till tärnklänningar. Edman & Andersson, Jensen, foto.

klassificera sedan högst vetenskapligt edra upptäckter.

Platt bröst — dåligt och duger möjligen endast i förening med en f. ö. späd figur.

Slank, liksom urhålkad midja — utmärkt.

Livboj av fett på samma plats — all tanke på stilkänning bör uppgivas.

Smala höfter — gör ingenting. Fylla ut är ingen konst. Att ta bort kan däremot vara knepigt nog. Är ni stor och grov, blir ni lätt som ett hus i en sådan där tygrik klänning.

Försök att vara objektiv, är ni god! Massor av utmärklade små fruntimmer klaga nu för tiden — om det är av gammal vana eller för att gå med häven, vill jag lämna osagt — över sin tjocklek och allt möjligt annat, som de förmodligen aldrig sett skynten av, och tvärtom. Stora, massiva damer, som av sina väninnor sins emellan skämtsamt kallas jättinnor, se sig själva som sylfidiska små varelser, nästan idealet för en liten älva. Den uppfattningen kommer till ens häpnad fram då och då. Kunna de ej själva klara upp detta missförstånd, så är det nog bäst att låta dem leva i denna säkert ljuva villfarelse.

Över huvud taget bör man vara ganska välproportionerlig och ej för stor för att lägga sig till med stilkänning. Däremot är den ju inte särskilt påkostande för benen, och det kan ju vara en fördel.

Våra bilder härövan äro från olika modefirmors kollektioner. Créatrice av dem alla är däremot alla stilkänningars skyddsmoder och trogna beundrarinna, Jeanne Lanvin. På ett underbart sätt har hon genom åren förmått variera och med olika detaljer och skiftande teknik utforma dessa till sina huvudlinjer så pass enahanda modeller till en hel serie konstverk, var och en på något sätt unik i sitt slag.

Den tio meter vida failleklänningen från N. K. har i något andra variationer visats upp också av andra firmor. Här är den bananfärgad och strassbroderad. Kjolen strålförmigt, livet i mjuka bågar. Livets lilla sidparti är här en liten sak för sig; en idé, som utförd på ett annat sätt och med andra medel, gått igen från äldre modeller.

Tyllklänningarna äro avsedda till tärnklänningar. En framstående dygd hos en dylik är utan tvivel, att den är lätt tillverkad och följaktligen ej så blodigt dyr, att det kännes som en plikt att sedan dansa igenom en hel säsong ackurat lika utstofferad som sex à sju andra unga damer.

Augusta Lundins klänning kan inte beskrivas som tillfällig, omsorgsfullt utarbetad som den är med blå failleslår på tyllbotten. Alla slåarna äro liksom uppdragna fram och tillfästade med en utbroderad opalskimrande rosett, som också pryder ena axeln. En stor och charmant toalet.

När ni nu begrundat dessa rader och beundrat bilderna med fasthållande av er egen spegelbild som ett slags korrigerande komplement — ja, då kanske ni avstår från er drömda stilkänning. Eller det troiligaste är nog, att ni skaffar den trots allt, därför att känslan får råda över förnuftet.

Stilkänning i bananfärgad faille med strass. Lanvin. N. K. Holmén, foto.

En Lanvinmodell i pastellblå faille på tyllbotten. Rosettbroderier av pärlor. Augusta Lundin. Jensen, foto.

SPORTENS SPINNSIDA

Damsporten går just nu i framåtandans tecken. Höstens stora händelse är att Kvinnliga Bandyklubben, som bland sina 50 medlemmar räknar Sveriges bästa allround idrottsflickor, lierat sig med Idrottsklubben Göta för att i dess namn och med dess stöd vinna ny terräng för damsporten. Deras hopp är att så småningom kunna få råd att resa omkring och visa landsorten, att sportflickorna äro lika starka rekordpressare och lika glada dyrkare av en käck kamratanda som sina manliga kamrater. Lycka och framgång önskas dem.

Två flickor, som ta död på sägnen att sporten maskuliniserar och förfular sina kvinnliga entusiaster.

Bandylaget. N:r 4 fr. v. lagets kapten, Greta Hallbahr, som dessutom är kassör i Bandyklubben och stjärna i orientering.

Två champions: häcklöparen Sten-Pelle och Emy Pettersson, styv vänsterhalv i bandylaget och segerrik olympiaflicka med löpning och stafett som specialitet.

Färdiga, gå! Från träning på Östermalms idrottsplats.

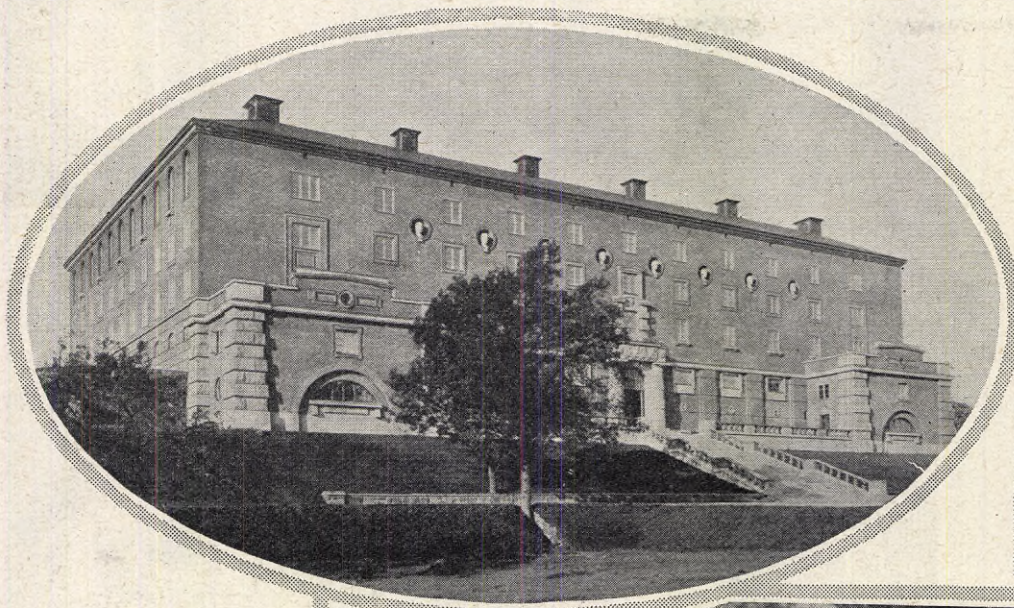
Maj Jacobsson, rekordhållerska i längdhopp, häcklöpning och stafett, damsportens stora stolthet och stjärna just nu.

Flickorna ute på orientering.

FEST OCH JUBILEUM

AKTUELLT I BILD.

Chalmers tekniska institut i Göteborg har fyllt 100 år i dagarna och firat jubileet med stora högtidligheter. Här ses institutets ståtliga nybyggnad, fysik- och kemiflygeln, där festligheterna ägde rum.

Av kärlek till teatern och tacksamhet mot pressen har den kända skådespelerskan Anna Lundberg bildat en fond, som både teaterfolk och teaterrecensenter få glädje av. Avkastningen av donationsmedlen skall gå till årliga resestipendier åt scenens barn och ett årligt resestipendium till en teaterrecensent, därjämte till understöd åt sceniska artister i nöd. Den populära konstnärinnan ses här i sin glansroll Parispojken.

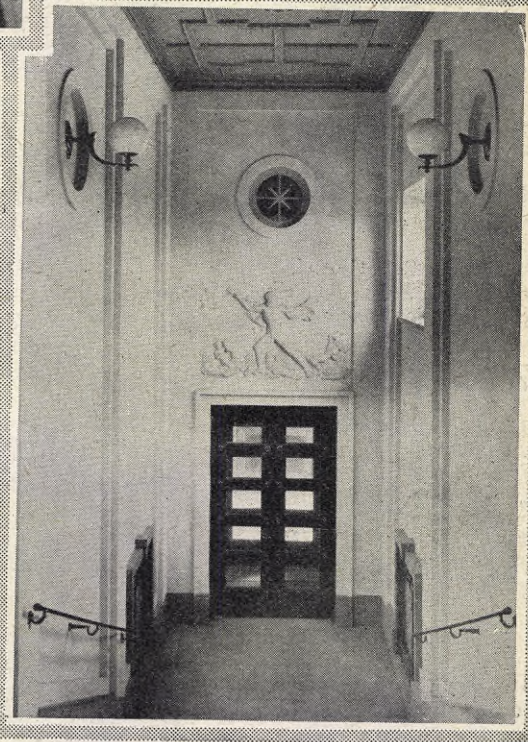
Kung Gustaf anländer till Chalmers och mottages av lektorn, professor H. Grauers med fru och landshövding O. von Sydow med fru.

Prins Oscar Bernadotte, som den 15 november fyller 70 år, med sin gemål i deras hem. Holmén, foto.

Delsbostintan blev firad från när och fjärran och under de festligaste former på sin 60-årsdag. Här ses hon bland hyllningsblomstren. Holmén, foto.

Entré i Chalmers nybyggnad.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

HEDVIG RYDEMAN.
F. Nilsson, Göteryd. Måka till kyrkoherden i Göteryd, prosten Lamech Rydeman. 75 år den 15 november.

HILMA FALCK.
Fru, Fjällbacka. Änka efter sjökaptanen Carl Falck. 70 år den 7 november.

IDA BÄCKSTRÖM.
F. Blomqvist, Stensele. Författarinna. Måka till pastor Aug. N. Bäckström. 70 år den 18 november.

MALIN ULLMAN.
F. Kjellberg, Stockholm. Änka efter godsägaren Wilfrid Ullman, Saltkällan. 70 år den 18 november.

SIGNE NORDENSKJÖLD.
F. Ortman, Stockholm. Änka efter överstelöjtnanten Gabriel Nordenskjöld, Virkvarn. 65 år den 17 november.

LILY LEWENHAUPT.
F. Wilson, Antibes. Måka till ryttmästaren greve Claës A. C. Lewenhaupt. 65 år den 19 november.

HILDA HAMILTON.
F. grev. Horn af Rantzien, Stockholm. Änka efter kommandören greve Malcolm Hamilton. 65 år den 21 november.

MARIANNE EKLUND.
F. von Utfall, Stockholm. Måka till direktören F. G. T. Eklund, Stockholm. 60 år den 15 november.

SIRI LINDBERG.
F. Blidberg, Stockholm. Måka till komministern i S:t Görans församling Johannes Lindberg. 60 år den 16 november.

IDA BJÖRKENSTAM.
F. Uggla, Örebro. Måka till majoren Knut Björkenstam, Örebro. 60 år den 19 november.

GERDA RYDGREN.
Fröken, Stockholm. Initiativtagare till och styr.-medl. i De gamlas dag, styr.-medl. i föreningen Ljusglimt. 60 år den 21 november.

ELIN EKMAN.
F. Berg, Stockholm. Måka till distriktschefen vid Statens järnvägar B. O. Ekman. 55 år den 14 november.

MÄRTHA PALMSTIERNA.
F. grev. Bonde, Skenäs, Vingåker. Måka till ryttmästaren friherre Magnus Palmstierna, Skenäs. 55 år den 18 november.

HANNA BRATT.
Fröken, Örebro. Föreståndarinna för Nya elementarskolan för flickor. Dotter till överste J. C. Bratt. 55 år den 19 november.

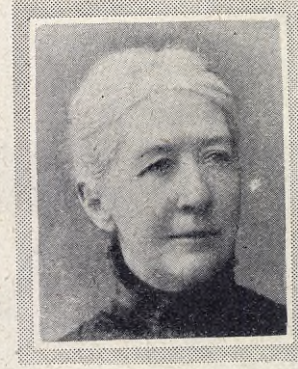
ALBA LANGENSKIÖLD.
F. Ekman, Stockholm. Änka efter bankofullmäktigen friherre Karl Langenskiöld. 55 år den 20 november.

ELNA HOLMGREN.
Fru, Lund. Måka till handlanden Nils Holmgren, Lund. 50 år den 6 november.

GERDA ÅBERG.
F. Bergström, Hälsingborg. Måka till konsulin Gustaf Åberg, Hälsingborg. 50 år den 21 november.

ALFHILD SÖDERSTRÖM †.
Fröken, Stockholm. F. d. lärarinna vid Lyceum för flickor. * 1846, † den 4 november.

MATHILDA LÖNNERBERG †.
F. Lindahl, Västerås. F. förest. för Sthlms elevhem. Änka efter ing. A. L. Lönnerberg. * 1850, † den 31 oktober.

SIGRID SACHS †.
F. Fränckel, Stockholm. Måka till direktören i A.-B. Nordiska kompaniet, generalkonsul Josef Sachs. * 1880, † den 2 november.

En god, lätt efterrätt - 22 öre

Jell-O Banan Fromage, 4-5 bananer, 1 paket Jell-O, 4 dcl. vatten, 3 dcl. tjock grädde. Beredning: Bananerna skalas och söndermosas. Vattnet kokas upp och slås över Jell-O-pulvret, blandningen omrör-

res, tills pulvret är löst. Då geléet börjar tjockna, vispas det kraftigt med stålvisp, tills massan är pösigt, varefter purén tillsättes. Sist iblandas den till hårt skum slagna grädden. Blandningen slås i vat-

tensköljd form och ställes kallt. Då den stelnat stjälpes den ur formen, garneras, om så önskas, med bananbitar, annan frukt el. dyl. Receptet beräknat för 8 à 10 pers. och priset blir endast 22 öre pr person.

Om Idun

blivit slutsåld på båtar och
tågså var vänlig anmäl detta
omgående till Iduns Exped.,
tel. 16 46 och Norr 61 47.

Den självförsörjande frun.

(Forts. fr. sid. 1263.)

av en arbetsgivare, hon får uthärda mödor och kamp och snäsor, som för hennes vekare natur känns hårdare än för en man. Men fri är hon dock i så måtto, att hon råder över sin börs. Även om hon försörjer och bidrar att försörja en familj, är hon dock ansvarig blott för sig själv, bestämmer över sig själv, njuter sötman av att kunna ge, kunna hjälpa, få bestämma — och slippa gå hemma som inne i en av Skansens björnburar. Att aldrig komma ut är en av hemmakvinnornas vanligaste klagomål. De se ingen, ha ingen att tala med, och göromålen i och för sig ha en enförmig rytm, som är tryckande och inte rogivande. Män ha i arbetet alltid omväxling i det de se andra och ha tillfälle att byta tankar, hur pass tankedigra dessa tankar nu äro. Att komma hem är en vila — den hemmavarande hustrun, som går en aldrig upphörande rond, vet inte av detta slags vila och avkoppling. För henne blir allt ett och detsamma, hon märker blott att åren gått och att hon åldrats i detta dagliga tramp, som i sina detaljer tycks så smått. Då hon väl känt vad det vill säga att vara människa, vara ute bland andra, gå ut och komma hem i rörlig omväxling, skall hon inte med förskräckelse tänka sig, att bli hänvisad blott till hemmets fyra väggar? Är icke detta att ha egen inkomst förmer än allt annat? Att slippa be, att vara så självständig, att ingen klandrar hennes inköp, vare sig de äro helt oskyldiga eller de kanske äro alltför överdådiga? Vill hon inte rent av hellre arbeta för en man, som den där unga frisörskan tänkte sig, än hon har över sig någon, som kräver hennes uppsättning och som ser i hemmet en plats, där man vistas för att sova, äta och för all del må väl, men inte för att byta tankar — ty det orka få män, då de komma hem efter väl förrättat dagsverke?

Våra frågor gälla icke de ensamma kvinnorna, som måste se till att reda sig, som de alltid ha måst göra. Våra frågor gälla den utarbetande hustrun, hon som har ett yrke jämte sitt hem. Hur ha erfarenheterna ställt sig för dem?

De gifta kvinnorna ha nu under så pass många år erfarit, vad det vill säga att vara "självförsörjande", som det litet oegentligt heter (ty i hemmet arbetande hustru försörjer sig ju också), att de böra ha en mening om saken. Har detta motsvarat vad man trodde, då vägen ut först öppnade sig? Eller har det kommit någon eftertankens blekhet? Vill kvinnan av idag byta? Vill hon ha det lugnare, få vara hemma, eller vill hon inte för något pris ge upp sin en gång vunna personliga frihet?

Denna fråga skulle jag vilja rikta till Iduns läsarinor. Ett besvarande av frågorna har betydelse för alla kvinnor i samma predikament och måste ge en intressant, aktuell och vital belysning av en viktig sida av den mänskliga samvaron, som när allt kommer omkring rör oss alla.

L. 2

KLASSISK SKÖNHET

Kvinnlig skönhet har ständigt varit föremål för beundran. Skönhetsidealen ha växlat, men en klar och vacker hy har alltid varit första förutsättningen för att en kvinna skulle anses skön. Så är det ännu i dag, och en kvinna, som vill bevara sin skönhet och ungdoms behag bör använda

Langoja
Tvål
Skyddar, renar
och bevarar hyn.

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör

DE UPPBURNA
UPPSALA FABRIKATEN

— av varje husmor kända för sin utsökta arom: —

KUNGS-ÄTTIKA
framställd genom jäsnings av alkohol.
Ej att förväxla med ättiksyra.

SLOTS-SENAP
kännarens förtjusning!

Rekord-Senap
Skånsk typ. Överträffad.

Guldmedaljer 1924, 1927, 1928

A/B UPPSALA ÄTTIKSFABRIK
UPPSALA.

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt,
40 öre å övriga sidor e. t. Helmarg. 55:—, halvmarg.
30:— pr gång. Hellsida f. t. 750:—, helsida e. t. 600:—.
Lediga platser och platsökande 30 öre.

Tel. 16 46 o. N. 61 47

Grundlagd av

FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLOM

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.		UPPL. B.	
Helt år	17:—	Helt år	15:—
Halvt år	9:—	Halvt år	8:—
Kvartal	4:5	Kvartal	4:25

Tel. N. 1602 o. N. 61 47

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

*INREGISTRERAT VARUMÄRKE

Den fullkomliga strumpan i alla avseenden. Välsittande från knäet till hålfoten. Försedd med den genialt tillspetsade *"Slipperhälen," som kommer benen att se en och en halv tum smalare ut än vad de äro. Fabulöst varaktiga på grund av dess felfria silke och genom att varje styng fästats så att det motstår hård slitning. Finnes i tre olika tjocklekar och 42 av de nyaste och finaste modiefärgerna direkt från Paris. Dessa Kayser strumpor kunna erhållas i alla bättre affärer till ett pris av Kr. 7.50 per par.

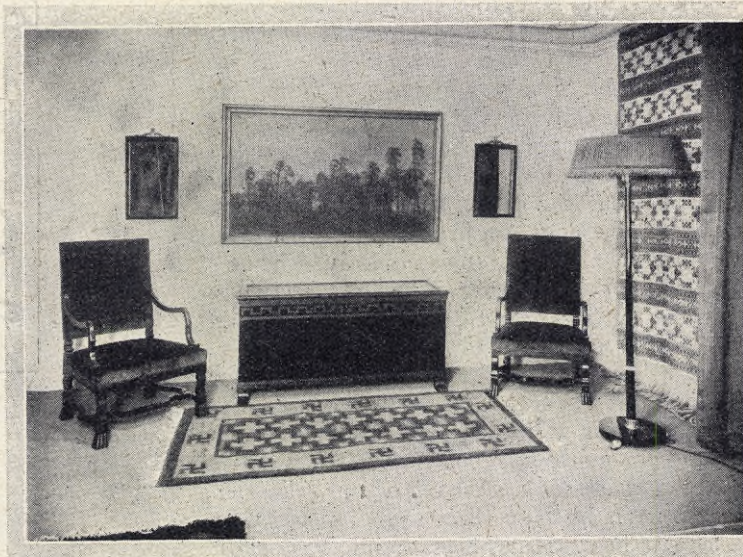
KAYSER

NEDERLAG I STOCKHOLM: TH. FURTH, KUNGSGATAN 2

Bröllop firades nyligen i Seglora kyrka på Skansen i Stockholm mellan ingenjören *Ake Tydén* och fröken *Ina Salomonson*, dotter till f. d. kamreraren vid Nobelstiftelsen *Salomon Johansson* och hans maka, född *Dahlin*.

Utställning.

Möbler och textil, båda delarna smakfulla, stilrena och praktiskt användbara kan man få se i *Lilla Utställningen*. Det är arkitekten *Ragnar Sandin* och den kända textilkonstnärinnan *Julie Wener* som slagit sig ihop och ordnat ett par interiörer. Moderna möbler gå lika ofta i nyklassicismens tecken som i funktionalismens. Arkitekt Sandins här utställda kista med inläggningar är mycket linjerna och verkar särskilt genom sina väl avvägda proportioner. Spegel och armatur har också komponerats av arkitekt Sandin, ett par golvlampor i trä äro särskilt tilltalande genom sin stora enkelhet i linjerna.

Fröken Weners mattor mest i flossa och ryateknik utmärka sig för redig komposition och vackra färger. En del hemslöjds mattor från olika landsändar ha också kommit med och man konstaterar, hur bra de svenska mattorna, som bygga på gamla allmogemotiv gå ihop med modern inredning för övrigt. Draperityger av merceriserat garn ha en vacker glans och mjukt fall och äro att rekommendera på grund av sin billighet. Svenskt konstsilke förekommer i ett par draperier i utsökta färger. Det ser ut som om man här kommit över experimentets stadium.

Som helhet gör utställningen ett kultiverat intryck. Några slående nya saker har utställarna inte eftersträvat att komma med, men vad som finns vittnar om lugn och gedigen smak.

ETH. K.

Förbättringen är påfallande

skriver d:r A. W. Fuller, överläkare vid the Royal Waterloo Hospital, London, i "The Medical World":

"När Phyllosan användes är förbättringen påfallande... både vetenskapsmän och praktiserande läkare äro eniga om dess värde".

Phyllosan framställes av växternas bladgröna enligt föreskrift av med. d:r Emil Bürgi, professor i farmakologi vid universitetet i Bern. Bladgrönan verkar stärkande på kroppens celler — är verksammare än järn och har ej dess biverkningar. Bladgrönan är medlet vid åderförkalkning, högt blodtryck, blodbrist och allmän klenhet.

På alla apotek — kr. 4:85 för 100 tabletter, kr. 14:65 för 360 tabletter — erhålles det kraftigt stimulerande läkemedlet.

PHYLLOSAN

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56 och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30 och Sö. 15735.

Klart
är, att man
ivalet alltid
stannar för
Örebro KEX

Collanolja
smörjer läder
så det passar
alla väder

Ståtlig debut.

Madame Feodorowa i en aftontoalet i dunkelblå taft saille från Lejamagasinet.

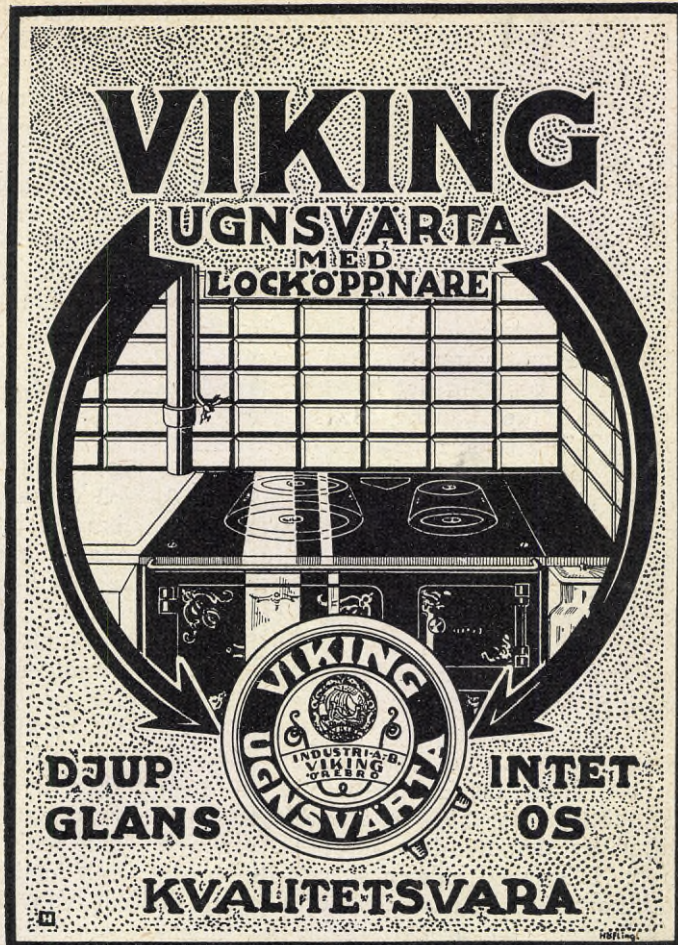
Lejamagasinet, Stockholms vittbekanta varuhus för den eleganta damvärlden, har nu öppnat en ny stor lokal i Centrum vid Kungsgatan, med stora frestande skyltfönster och en behagligt kontinental fläkt över den ljusa och stilrena inredningen. Lämpligheten av att anordna varuhusinvigningar i en lokal med Konserthusets syfte kan ju diskuteras, men Lejas Centrumouverture ställde sig genom sin elegans, sina goda arrangement och sin festivitas över alla anmärkningar. Musik av en dold orkester, en verkligt rolig mannekångparad i filmform från seklets och Lejas barndom med andra och i våra ögon litet skrattretande ideal, sång av Einar Larson, dans av Jeanna Falk med adepter och som kulmen hela Lejas mannekångstab i elden med den sköna och välväxta ryskan madame Feodorowa i spetsen — det var en bländad och lyxfascinerad ström av stockholmsdamer som tumlade ut i höstrusket. Var och en besluten att i sin mån bli en del av Lejas stora kundkrets.

Äktenskapsförord eller ej?

(Forts, fr. sid. 1264.)

vanligtvis mindre, förmögenhet, så är det oftast bådas gemensamma verk. Även i sådana fall att mannen ensam är den, som ägnar sig åt yttre förvärvsverksamhet, och dessa fall äro ju de vanligaste, har hustrun oftast verksamt bidragit till förmögenhetens uppbyggande. Hade icke hon sparat och varit omtänksam, ja, i många fall måhända försakat, så hade kanske ingen förmögenhet alls kunnat samlas. Det vore då både obilligt och orättvist, om hustrun en gång vid äktenskapets upplösning skulle gå lika tomhänt ifrån som hon gick till. Men detta är vad som sker, om vardera maken genom äktenskapsförord förbehåller sig sin egendom såsom enskild. Om äktenskapet skulle upplösas genom skilsmässa, får hustrun i sådana fall intet av den förmögenhet, hon själv varit med om att hopspara. Och om döden upplöser äktenskapet, har hon visserligen sin arvsrätt efter maken. Men arvsrätt mellan makar finnes blott i sådana äktenskap, där den döda ej efterlämnar bröstarvingar.

Skulle åter endera eller båda av de blivande makarna redan vid äktenskapets ingående ha någon förmögenhet, eller väntar endera eller båda något arv eller dylikt tillskott, då blir naturligtvis prövningen av frågan, om äktenskapsförord bör göras eller ej, mycket mera diskretionär och ömtålig. Det är ju helt naturligt inte så vidare behagligt för den förmögna eller för den som vän-

VIKING
UGNSVARTA
MED
LOCKÖPPNARE

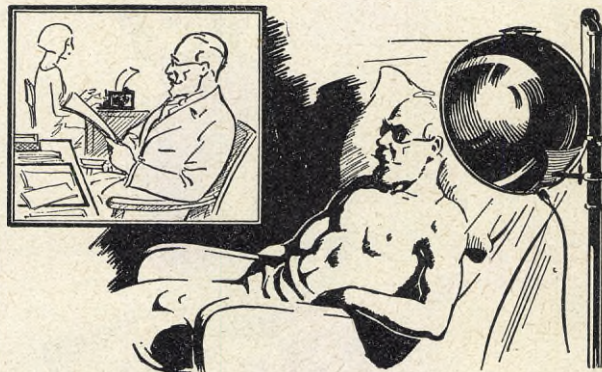
DJUP GLANS **INTET OS**

KVALITETSVARA

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORAN, Göteborg.

Icke endast tungt arbete tröttar

Även den intellektuellt arbetande människan är utsatt för stora påfrestningar. I synnerhet få nerverna kännning av den dagliga verksamheten — yttringarna äro allt för välbekanta. Trötthet, olust och kraftlöshet äro de spår, på vilka vi så lätt glida in.

Ett gott skydd häremot erbjuda kvartslampans ultraviolettera strålar. De giva just den känsla av kraft och välbefinnande, som är så nödvändig för ett gott arbete — för en nyttig vila. Kvartslampan, som alstrar ultraviolettera strålar, heter

ORIGINAL-HANAU

(Künstliche Höhensonne)

Säljes genom elektromedicinska och elektrotekniska affärer. Tag del av vad behandling med kvartslampa kan betyda för Eder genom att nu begära vår broschyr n:r 18 D, "Ultraviolettera strålar". Ni erhåller den gratis och portofritt genom att tillskriva

BERGMAN & BEVING, STOCKHOLM 7.

Krantz

tar sig en förmögenhet att visa, att han eller hon inte är benägen att i framtiden dela med sig med den andra av förmögenheten. Förr i världen var det ju blott i sällsynta undantagsfall, som ett äktenskap upplöstes genom skilsmässa. Det var på den tiden ganska onaturligt för blivande makar att redan före giftermålet tänka sig in i frågan: hur ska det gå, om vårt äktenskap inte kommer att bli vidare långvarigt? Men kan man numera säga, att blivande makar varken behöva vara överdrivet pessimistiska eller överdrivet misstroga mot varandra, om de säga sig: Det kan gå oss som det har gått så många andra. Och det kanske går så snart nog; trots de bästa både föresatser och förutsättningar. Många makar säga sig naturligtvis, att om så olyckligt skulle vara, så må de då dela den av den ena införda förmögenheten. Och det finns ju åter andra fall, där den make, som ej infört någon förmögenhet, avstår från sin giftorätt. Åtminstone händer detta ibland i sådana fall, där äktenskapet varat blott en kortare tid. Men alla äro inte eller kunna inte vara lika flotta att ge eller lika villiga att avstå. De finna det då synnerligen bittert att tänka sig, att deras make kanske vid en eventuell skilsmässa går ur äktenskapet med hälften av den av dem införda förmögenheten. Eller med hälften av vad de kanske blott kort före äktenskapets upplösning erhållit i arv. Och är det frågan om sådana naturer, hade det nog passat dem bäst, om de varit förtänksamma och genom äktenskapsförord förbehållit sig sin egendom såsom enskild.

Jag har genom dessa påpekanden sökt visa, att blivande makar ganska noggrant

måste övertänka i varje särskilt fall, huruvida äktenskapsförord passar för dem eller inte. Eftersom, enligt min mening, det legala förmögenhetssystemet, d. v. s. det som inträder automatiskt, är det som passar bäst för genomsnittsäktenskapen, är emellertid risken av en försummelse att göra äktenskapsförord icke så stor som olägenheten av att blivande makar tanklöst göra äktenskapsförord, blott därför att de dunkelt ha för sig att detta »skulle förebygga framtida olyckor».

Barnens första gubbar.

(Forts. fr. sid. 1265.)

gen blott en käpp, och det evigt kvinnliga en väska och en kjol. En annan har lämnat bara pojken, »för fröken, jag kan inte rita mamman».

När barnen väl kommit upp i 9-årsåldern brukar illustrationer till sagor och bibliska berättelser var det mest gouterade. Här-omdagen gavs som ämne till hemritningen för de små nioåringarna: Edens lustgård, ett verkligt fantasieggande ämne. Flertalet av småflickorna hade använt den vanliga rekvisitan för paradiset, nämligen Adam, Eva, ormen och äppelträdet. En och annan hade nöjt sig med bara ljuvligheterna och endast ritat härliga träd, fulla med sina favoritfrukter, bananer, päron, plommon, biggaräer, äpplen och fikon. På grenarna hoppar också allsköns papegojor och kakadorer. Andra åter har ej glömt muren, en av dem har varit så listig, att hon dolt den svårtecknade Adam bakom den, och bara låtit Eva titta fram i porten.

Synnerligen roligt är det att studera flic-

Kompositionsteckning av Ulla, 7 år, som levat i en familj med näsor, "som går neråt".

kornas sätt att teckna Adam och Eva. Det är tydligen svårast att få fason på den manliga kroppen. Eva har ju nästan alltid ett långt hår att svepa sig i och en liten minimal fikonbladskjol. I allmänhet är Adam mindre och ser förtryckt ut, men han var ju också utsatt för hårda påfrestningar. Alla har tagit för givet, att de första människorna voro blonda germaner. Eva har ett starkt tycke med alla de otaliga sago-prinsessor, som uppträder i sagoböckerna. Den goda Eva ser i nästan alla fall mycket stridslysten ut, bara på en teckning har jag funnit, att Adam och Eva sett verkligt skamsna ut. Huvudparten av teck-

Inga egna butiker. Vårt fabrikat hos varje guldsmed.

LILLANS "SURA KISTA"

I Gudmors ungdom skaffade flickorna ofta en kista, där de plockade ner allt, som de ville gömma till sin bröllopsdag. Det blev med åren en verklig skattkista. Nu skall Lillan ha en sådan och i den skall både Gudmor och alla Tanter och Farbröder på alla födelse- och namnsdagar få plocka ner silver, vackert, konstnärligt silver eller allra bästa nysilver från

GULDSMEDS AKTIEBOLAGET
I STOCKHOLM

Äkta silver med märket G. A. B.
och Nysilver med Vasamärket

det verkliga kvalitetsmärket.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576. Specialitet: Familje- och arvssaker, Bortredningar och testamenter. Även skriftliga förfrågningar.

ARMATUR
från
ASEA

Armaturställningen, Klarabergsgatan 21

De Kungliga barnen

tvätta sig med
BJÖRKTVAL

PRINS AV PARMA

vars välgörande egenskaper för hyn framhållas av Häkan Sandqvist, Professor i kemi vid Kungl. Farmaceutiska Institutet.

Ungdomlig skönhet —
Eder belöning.

I Teneriffa Magasinet

Röda Kvarns hus, Sthlm.

har nu inkommit för säsongen vackra Fichus, Jabots, Isätningar och Kraggarnityr. Billiga priser.

Res

TILL LÅDOR
TILL SJÖSS
med

TIDANS Unica

RESEFFEKTER

Kompositionsteckning: Man på häst.

ningarna äro profiltäckningar, vilket visar den vanliga utvecklingsgången.

Den moderna teckningsundervisningen strävar ju framför allt att inte kväva eller lägga band på vare sig barnens individualitet eller skaparglädje utan låta dem följa sina intentioner, så långt detta är möjligt. De gamla gipseernas tid är förbi, och allt gammalt damm från teckningssalarna håller på att luftas ut, och in träder i stället lusten och glädjen att teckna! FRÖKEN.

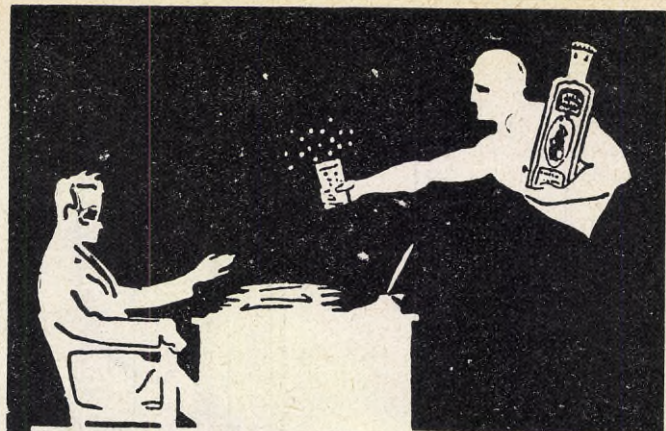
Kryssordstävlan i n:r 46.

1		2	3	4	5	6	7	8
		9				10		
11	12			13			14	
15			16		17	18		
19				20	21		22	
	23	24	25					
26		27			28	29	30	
31	32		33		34		35	
		36	37		38			
39	40		41	42			43	
44		45		46		47		
		48				49		
50				51				

Vågräta ord: 1. Är scouten. 4. Mycket liten del. 7. Del av djur. 9. Buskig. 10. Sjunka. 11. Naturalistisk roman. 13. Klassisk mark. 14. Vanlig på Skansen. 15. Förstörelsemedel. 17. Är den klene. 19. Utan tillgångar. 21. Metallegering. 23. Voro bosatta i Tessalien. 26. Bildar kristaller. 27. Konungannamn. 28. Herre som skriver. 31. Tycka barn om att föra. 33. Jud Süss i svensk översättning. 35. Andligt trött. 36. Kompositör med bibliskt namn. 38. Måste försäkringsbolag räkna med. 39. Biflod. 41. Omtyckt folknöje. 43. Nordisk gud. 44. Inte för den rättrådige. 46. Fästade vid löten. 48. I jazzorkestern. 49. Midsommargöra. 50. Var Torgils Knutsson. 51. Ger man så småningom upp.

Lodräta ord: 1. Utan större betydelse. 2. Elektrisk maskin. 3. Äro stjärnorna i förhållande till oss. 4. Användes till bijouteriarbeten. 5. Kallades "den enögde". 6. Fransk konstnär med brännande namn. 7. Stad bekant för ett torn. 8. Känd författare. 12. Disciplintraff. 16. Streck i räkningen. 18. Att åka i då snön ligger. 20. En som förlorat sitt stöd. 22. För ritare. 24. Försäkrans om personlig trygghet. 25. Göra inte alla skalder. 26. Mångas religion. 28. Svinaktiga ställen. 29. Därav kan bli visst slags lövträd. 30. Slår den ointresserade till. 32. Något som ej passar sig. 34. Träd som bär frukter. 37. Sprit. 40. Att samlas i. 42. Kvinna med tillhåll i ladugården. 45. Att lägga märke till. 47. Norrländskt sågverk.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingssvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt slutet kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 46."

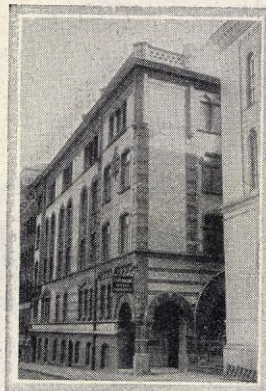
Dåsighet och Olust

är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter, som måste rensas bort.

Fruksalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna. **Fruksalt-Samarin** utför en grundlig invärtes rengöring, vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka **Fruksalt-Samarin**. Pris pr fl. kr. 2.50.

Säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt.

CEDERROTHS TEKN. FABRIK - STOCKHOLM

Hotell och Pensionat Esplanade

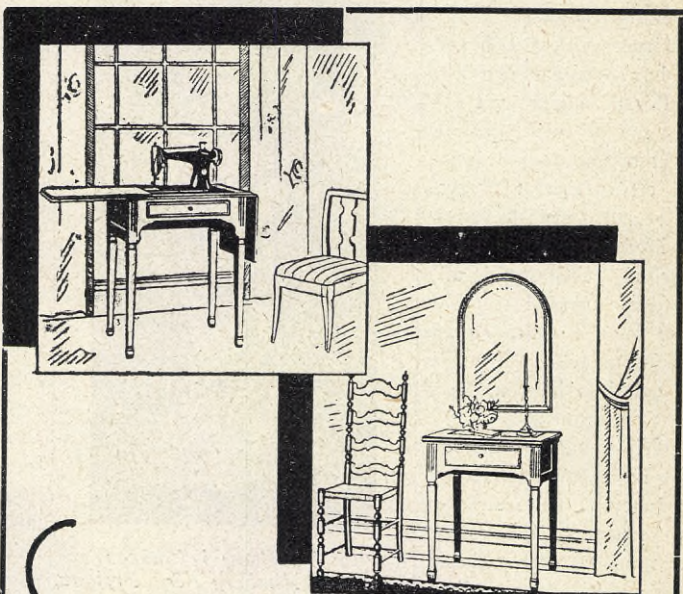
Blasieholmsgatsn 3 - Stockholm
Nära Hôtel Royal. Tel. Norr 31255, växel

Nytt och förstklassigt. Tyst och centralt läge med alla moderna bekvämligheter. Tel. å rummen

Rummen uthyras med eller utan pension på längre och kortare tid. Moderata priser

Fru Anna Fahlström

Även inneh. av Fredrikshovs Pensionat, Fredrikshovsg. 10
Tel. 73948, 79134.

SINGER ELEKTRISKA

är den moderna symaskinen, som hjälper husmodern med allt, som skall sys. Men den är också en vacker möbel — ett litet bord, som pryder den plats, där det står.

Alltid till hands — aldrig i vägen.

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",

ty samma postsparbanksbok gäller vid **alla** postanstalter och sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas **utan uppsägning**. Ränta 4 %

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 40.

Vågräta ord: 1. Ärga. 5. Rosendal. 11. Sulky. 13. Dyna. 14. Svikna. 16. Nota. 18. Ja. 19. Akut. 21. Kusun. 24. Alai. 26. Ryta. 27. Sol. 29. Ansa. 31. Len. 32. Peter. 33. Tarv. 34. M. d. 35. Adur. 36. Film. 38. Ras. 39. Area. 40. Ria. 42. N. n. 43. Elim. 44. Zenit. 46. Gles. 47. Poner. 48. Strix. 50. Murar. 51. Ståt. 52. Hörntand.

Lodräta ord: 1. Ässja. 2. Ruva. 3. Gli. 4. Akka. 6. Od. 7. Syn. 8. Enok. 9. Natur. 10. Lugnande. 12. Ynka. 15. Aula. 17. Asyl. 20. Tantiem. 22. Item. 23. Lotus. 25. Isala. 27. Sedan. 28. Ler. 30. Arm. 32. Parnass. 36. Fris. 37. Dinera. 39. Alex. 40. Renat. 41. Air. 43. Elit. 44. Zorn. 45. Sand. 46. Grå. 47. Pur. 49. T. T. 50. Mö.

Tolv kronor vardera få fru *Sophie Comét*, Ö. Boulevarden 6, Kristianstad, och *Ada Arwedson*, Kimstad.

Scen och Film

Operastyrelsen har funnit det förnuftigt att än en gång med Isaac Grünwalds hjälp fiffa upp den redan förut så påkostade "*Simson och Delila*". Annars tycker man att betydelsefullare verk än Saint-Saëns bibliska opera kunde få bli föremål för detta dubbla nit. Eller är det kanske lika så gott, ty när hr Grünwald styr ut en opera glömmar man nästan bort musiken — och det vore ju skada på de förnämligaste plantorna i operans trädgård.

Den nya insceneringen och uppsättningen har förenklats och stramats åt. Första aktens nya bild visar några monumentala portaler och sinnrikt arrangerade trappor, det hela i ett raffinerat färgval. De övriga scenerna ha i huvudsak behållits. Med gammalt och nytt presenterar sig Grünwald alljämt som den suveräne bland de konstnärer, som försökt sig på teaterdekorationsfacket. Han är intressant och han har en djärv, men ändå fast fantasi.

Medan Grünwald var den huvudsaklige regissören på scenen, ledde hr Järnefelt med samma intensitet orkestern — det var en rytm över musiken, som tacksamt noteras och i vilken några solister rycktes med, bland dem oväntat nog hr Wallgren, vars styrka annars inte är just rytmen. Hr Stockman sjöng *Simson* med en barytonal klang, som numera klär

För Edra gästers välbehag

sörjer Ni på bästa sätt, om Ni ställer en flaska »4711» Eau de Cologne till deras förfogande. Var och en skall tacksamt uppskatta detta, att raskt och utan uppseende kunna övervinna ögonblick av trötthet. Ett djupt andedrag ur den öppnade flaskan är här för nog.

4711 Eau de Cologne

Kerstin Thorborg i "*Simson och Delila*". Almborg & Preinitz, foto.

hans röst och fru Thorborg sjöng *Delila* men sin praktfulla röst, som hon dock på senaste tiden börjat gurgla ner i halsen alldeles

för mycket — när hon någon gång släpper detta manér, hör man hur underbart hennes röst kan klinga. E. N.

Det är bara som sig bör att författaren till en pjäs, vars hjälte är en stortjuv, själv stjälar huvudingredienserna till sitt stycke. Ty författaren till "*Tolvskillingsoperan*" sådan den framföres på direktör Eklunds Komediteater är till största delen tysken Bert Brecht och till oväsentlighet engelsmannen John Gay, skaparen av "*The beggars Opera*". Det kunna framför allt de vittna om, som sett bägge styckena. Emellertid tro vi att den gamla 1700-talsparodin på Handels operor med dåtida skämtsamheter knappast skulle förmå fångsla 1930 års publik i lika rik mån som denna starkt moderniserade, aktualiserade och sensationellt sminkade — färgade är lite för fint i detta sammanhang — revyskådespels-

Ernst och Alice Eklund i "*Tolvskillingsoperan*". Almborg & Preinitz, foto.

operaparodidramatiska sketchvådevill med jazzatonalistiskt ac-

kompanjement av kompositören Kurt Weills, som har många och hållbara strängar på sitt jättestrument — en orgel i scenens fond akterna igenom! Till det originella helhetsintrycket, som var något alldeles nytt både för öga och öra men knappast för hjärnan och allra minst för hjärtat, bidrog inte minst Curt Bergs briljanta översättning framför allt av "kupletterna", där det fordras ett kultiverat sinne för klassisk stil — i den mån man bör tala om en dylik! — och vaket öra för språket sådant det saftigt sorlar i tiden, bland tjuvar, skökor, tiggare och poliser.

Man skulle tycka att Komediteaterns ensemble ej vore mäktigt en dylik föreställning men herrskapet Eklunds oanat röstbegåvade ensemble gjorde en veritabel kraftprestation, som ofta tenderade stor konst. Det blev en konstnärsegger och trevlig publiksuccès. Ernst Eklund själv har operasångartagen i sig — inte minst i strupen — och Alice Eklunds sopran är tidigare och med framgång prövad i visan. Kring dessa huvudfigurer, även sceniskt trevligt utformade, rörde sig en med god regiblick — femtio procent Piscator och femtio procent Ernst Eklund var det väl ändå? — dresserad trupp där man fäste sig vid Sture Baudes grinande utpressare, Carl Gunnar Wingårds korrumperade polischef, hrr Lundells och Axelssons klåfingriga kolingar och en rad lösaktiga kvinnor med Anna Lisa Baude, Stina Seelig och Mimmi Pollack som de dyrbaraste.

Det hela var mycket bisarrt och som sagt någonting ganska nytt. Åtminstone är det ej vardagsmat att till tonerna av en jazzorgel få skåda en tjuvbalett, en tiggarpårad och en dödsdömd förbrytarcharmör, som föredrager seriösa schlagere bakom fängelsegallret strax före avrättningen, vilken i sista stund inhiberas. Vi skola ej avslöja upplösningen, endast säga så mycket att finalen slutligen sprider ett muntert solljus över denna bakgårdsromantik, som i skarpa reflexer och tjocka doser visar lasten dess egna anletsdrag. Det kan ju ha sitt värde att känna igen dem, mitt ibland alla sockersöta filmleenden, dussinbanala revyflabb och högdramatiska allvarsminer. N.

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS
 Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
 Utställningslokaler:
 Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

Härliga Lockar
 fylliga och praktfulla, erhålles vid behandling med
"Caprice"

Utän locktång, synnerligen enkel metod och fullkomligaste skoning av håret, frambringas trots luftens fuktighet eller transpiration, hållbara lockar. "Caprice" underlättar friseringen. Pris kr. 4:25 + försändningskostnader, mot försökslikvid (även frimärken) eller pr postförsökt.
 Specialfirma f. individ. skönhetskultur.
Schröder-Schenke Grund. 1896
 Depot 175. MALMÖ, Friisgatan 1.

En elegant klänning endast kr. 17.50

Vidstående modell, utförd i prima slitstark popeline, svart eller mellanbrun, storlek från 40 till 50, krage, manschetter och bröstisättning i ljus siden, kunna vi sälja för endast Kr. 17:50 jämte 85 öre för portokostn. — 2 klänningar sändas portofritt. — Vet Ni Edert storleksnr, så meddela oss detta, annars kan Ni ange längd och höftvidd. — Blir Ni ej nöjd, återtaga vi klänningen och returnera pengarna.

Härmed rekv. från Handelsfirman Haldar, Post-Box 5001, Stockholm 5, en popelineklänning med sidengärning å Kr. 17:50 jämte 85 öre för porto att sändas mot postförsökt.

Färg: Storlek N:o
 Längd: cm. Höftvidd: cm.
 Namn:
 Bostad:
 Postadress:

Aldrig trodde jag väl att jag skulle få anledning berömma en amerikansk flygfilm i detta livet. Genren om någon är missbrukad och uttjatad. Och ändå ser jag mig inte blott nödsakad utan gör det med glädje.

"Flygets hjältar" s största förtjänst var dock negativ — kriget var inte med. Man slapp se hjälternas leriga ansikten grimasera i trasiga hjälmar och brinnande maskiner stå på huvudet i fientliga åkrar. I stället fick man se trevliga ungdomar vid en amerikansk flygskola, fick följa det lilla sexmannakotteriets ganska troliga öden i luften, till sjöss och på land, fick värmas av deras i all humorn djupa vänskap och något litet bele deras pjoller i kärlek. Ramon Novarro var sig lik, hans kamrater voro honom lika i bussighet och flammen Anita Pages biroll vare filmherrarna väl unnad om den kan göra något åt filmens rättvisa popularitet.

Miss Bio.

*

"Spelet om mannen" bestod i att diverse herrar kämpade om en dam, titelns fader måtte ha tänkt på något annat. För övrigt var det en s. k. harmlös historia om en oerhört rasren grevinna som var förbluffande fullfjädrad när det gällde att fånga farliga bovar och, ja, en massa andra saker utan egentlig reson och utan egentlig förarglighet. En kväll torde kunna användas både bättre och sämre än att titta på Liane Haid, lagom söt, och Louis Lerch, lagom kvick.

Miss Bio.

Skönhetsråd.

(Meddelade av Olga Clanman, Beauty Parlor Etoile, Kungsg. 55.)

Farliga experiment med hyn.

— Jag ser på dig att du tänker hålla domedag igen —

— Och jag ser på dig att det behövs. Jag tänker inte fråga vad du har gjort med ansiktet, för det syns härifrån till Göteborg. Men jag tänker fråga: hur kan en varelse av kokett kvinno-kön i detta upplysningens benådade tidevarv sätta sig och klämma ut finnar och pormaskar? Det luktar ju stenålder lång väg, eller på sin höjd vikingatid —

— Och jag svarar: hur kan en varelse av bemälda kön låta bli att anfalla finnar och pormaskar med sagda enkla medel när hon ser ut så hon inte vill vara bekant med sig själv?

— Och hon blir vackrare av klämningsproceduren?

— Nej-ja-vackrare —

— Dra inte på det, du är själv ett strålande bevis på att hon blir sju gånger värre.

— Men vad i alla makters namn skall man göra, när man blir svart- och rödprickig?

MOT NARIGHET...

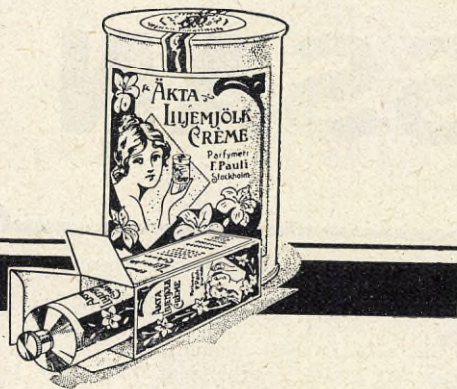
F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème

— skänker skydd och skönhet —

Renar fullständigt hudens porer, verkar livgivande och föryngrande på hudens celler, ger huden ett för ögat osynligt skydd samt förlämnar hyn den matta vackra teint alla önska sig.

och hudrodnader är F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème ett beprövat medel. Dess fina beståndsdelar borttagna på en enda natt all narighet och göra händerna mjuka och vita.

Skär etikett, lätt — för bruk under dagen.

Blå etikett, fet — för hudens rengöring och som nattcrème.

— Man skall ta rätt på vad det är för sort av eländet som man har. Inte sanslöst hugga en synål och pillra med den och så sätta naglarna i köttet tills tårarna stå i kaskader ur ögonen.

— För sort? En otäck sort, det är det enda jag vet —

— Och vore du en gnutta bildad så visste du, att det finns tre otäcka sorter. Först de vanliga finnarna med var i, gula och gräslika, som vem som helst kan få.

— Det är mina små raringar —

— Nå. Då slutar du klämma och tar i stället ångbad.

— För 5,50 styck?

— Nej. Du förkväver din naturliga lättja och gör dem själv. Doppa en handduk i varmt vatten med bikarbonat i och håll den fem minuter över ansiktet. Sedan doppa du en vaddtuss i ett kamferpreparat och tvättar hela finnigheten och så stryker du på en crème med något desinficerande ämne, kamfer eller annat. Och skall du absolut ha tvål så ta en resorcintvål. Repe-tera.

— Resorcintvål. Nästa sort?

— Är dålig-matsmältningssfinnar. Dem har du väl också

som du lever och äter och står i. Drink var morgon ett halvt glas ljumt vatten med saften av en halv citron i.

— Det låter inte så lustigt —

— Är i varje fall lustigare än att ha en haka som ser ut som en berg- och dalbana. Så låter du bli retande mat, stark ost och sådant, det göder upp finnarna som en äggkläckningsmaskin. Inköp en rotpress och pressa ur saften av morötter och potatis och gurka och allt vad du äger i rotväg och drick ett halvt glas om dagen så blir finnarna snart ett minne från ditt fula förflutna.

— Numro tre?
— Är nervösa finnar. Hos folk med nervös hy.

— Och var har du det farliga experimentet med dem?

— I tvål och vatten. De skrubba med borstar och diverse tillhyggen för att bli rena och så bli de flammiga som uppländska kor. I stället för att vända ryggen åt varje vattendroppe och tvålbit och använda preparat, orientalisk olja eller creatpreparat eller annat. På två månader kan de ha reparerat hela hyn.

— Das war das. Men pormaskar får man väl ändå klämma ut?

— Endast min karaktär och allmänna godhet hindrar mig från att bära hand på dig, förfärliga person. Klämma du, så får du se. På tre minuter har du en stöddig röd bobba i stället om nu det skall vara roligare. Pormaskar kommer av att du är smutsig.

— Jag är visst inte smutsig —

— Inte så det syns, nej. Men dansa i en varm lokal med damm och allting och pudra på dina utvidgade porer och störta sedan ut i kylan och låt dem dra ihop sig om smuts och puder, så får du se —

— Jag har fått se. Vad gör man?

— Man renar huden, inte med en synål och fingrarna, utan med renande preparat som fräter ut fett och smutsen längst ner. Och om du nu går hem och klämmer på näsan så småddorna gå sönder och du blir brokig och bråkig så kom inte till mig. Jag har talat.

Pandora.

FRAGOR OCH SVAR!

Flossaapparat.

Fråga: Var kan man få köpa sådan flossaapparat, som står om i nr 43 av Idun, använd vid förfärdigande av badrumsmatta. Har förgäves hört efter på flera ställen och vore mycket tacksam för upplysning. Den sortens apparater, som användes vid flossamattor på stramalj med stora hål, duger ej då man vill väva på tyg. Jag vet, att det för femton år sedan fanns apparater för flossa på tygbotten.

Tacksamma Lisa.

Svar: Den lilla mekaniska apparaten för tillverkning av flossamattor finnes på N. K.

Salter.

Fråga: Vilket medel anses bäst att taga "Kruschensalt" eller "Fruksalt Samarin"? Vilket anses minst urindrivande? Inverka dessa lösande å magen, d. v. s. såsom laxativ?

Frågvisa Sally.

Svar: Alla sådana salter verka mildt laxerande, alltså nyttiga för ämnesomsättningen, när de tagas varje dag en längre tid.

Slips.

Fråga: På vad sätt skall en slips, som blivit solkig eller flottig, rengöras utan att färgen förändras?

Svar: Slipsen nedlägges i ett porslins- eller stenkärl och över-

Flämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol-Goedecke

— Suppositorier —

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat. För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning. Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

Hassan vill att
Ni skall bli be-
låten med det
kaffe Ni köper

Erfarenheten har sagt Er, att det är ingen lätt konst att köpa kaffe — gott kaffe till ett rimligt pris. I Hassans butiker, centralt och bekvämt belägna i olika stadsdelar, kan Ni med förtroende köpa både Edert behov av kaffe, the och cacao. Ni har flera olika prislägen att välja mellan, men inom varje prisläge återfinns Ni den högsta möjliga kvalitet. Se här Hassans adresser:

Karlavägen 34, S:t Eriksgatan 102, Folkungatan 140, Hornsgatan 55.

Stockholms modernaste special-
affär i kaffe, the och cacao är

HASSAN

MAZETTI.
DINER-PRALINER
UTSÖKT DELIKATA

gjutes med bensin, i vilken den tryckes flera gånger. Om bensen blir mycket mörk, slås den bort och ny bensin påhålles, varisliipsen åter tryckes. Proceduren kan upprepas ännu en gång om det är nödvändigt. Därefter lägges slipsen på rent linne och ströses över med potatismjöl och gnides torr med linne. Kan man undvika att sedan stryka den, är det så mycket bättre.

Sjukbuss.

Fråga: Finnes någon sjukbuss som gäller för hela Sverige? Oberoende av var man är bosatt?
"En som ofta byter vistelseort."

Svar: Allmänna Rikssjukbussens har avdelningar på flera ställen i landet och bör man anmäla sig på närmaste ställe i förhållande till sin bostad. På vilka orter dessa avdelningar finnas får man upplysning om genom att tillskriva huvudkontoret i Stockholm, Malmskillnadsgatan 37.

En annan sjukbuss, som också har avdelningar över hela landet är Sjuk- och Begravningskassans Ålderdomsförbundet, huvudkontor Jakobsgatan 28, Stockholm.

Spela teater.

Fråga: Vi äro några skolungdomar, som under kommande jul-

lov gärna skulle vilja spela någon liten teaterpjäs. Kan Idun föreslå någon eller några?

10 till 15 år.

Svar: Helt nyligen har utkommit på Fritzes förlag Två pjäser för barnteater av Alice Svensk. Pris 1:25.

Desutom finns ett litet häfte benämnt Vilken pjäs ska' vi spela? med många förslag å teaterpjäser för barn i olika åldrar. Pris 50 öre.

Hjärtvärmare.

Fråga: Vill Idun godhetsfullt meddela beskrivning på hur en

gammaldags "hjärtvärmare" tillverkas! Mönster, teknik?

Kallblodig.

Svar: En utförlig beskrivning på trevlig hjärtvärmare kommer att införas i Idun inom den närmaste tiden.

Sämskskinn.

Fråga: Vad kan man göra för att åter få sämskskinn, som blivit hårda, mjuka? Jag använder ofta sådana till varjehanda putsning och dammning, men då de emellanåt behövas tvättas, bli de hårda och omöjliga att använda.

"Puts".

Svar: Tvåla in sämskskinn och låt det ligga några timmar i varm sodalut i ett kärl, som får stå väl övertäckt på varmt ställe. Därefter tvättas skinn och kramas upp i luten; tvättas sedan i nytt varmt tvålsvatten med soda. Utan att sköljas klappas det in i en duk och hänges att torka. Under torkningen måste man emellanåt gnugga och töja skinn.

"Svensken ser gärna, att Sverige blir rikt — om det blott kunde ske utan att någon enskild svensk bleve rik."

Gustav Sundbärg.

KONUNG ALFONSO

satt kungligt i
GEMLA-STOLEN

när han på Barcelona-
utställningen skrev sitt
namn i Gyllene boken.

Ni sitter också kungligt i
Gemlas stolar.

Begär katalog från
GEMLA FABRIKERS A/B
DIÖ.

En
gratis
pärlkedja

För att sprida kännedom om våra vackra pärlcollier av äkta japanpärlor (direkt importerade från Yokohama) bortskänka vi än en gång åt svenska damer 1000 st. av dessa pärlhalsband.

Halsbanden — med läs av gulddoublé — ha samma form som bilden visar, och varje pärla är 6 mm. i diameter. För omkostnadernas täckande kunna 2 personer insända 1 krona var i svenska frimärken eller pr postansvisning och 2 pärlhalsband sändas i samma försändelse till den uppgivna adressen — detta endast för att göra våra omkostnader billigare, men vi vilja gärna få adressen på den dam, som skall hava det andra halsbandet, så att vi nu och framdeles kunna sända henne våra kataloger.

Endast beställningar, som sändas inom 8 dagar från tidningens datum, kunna effektueras. Skriv därför snarast till

"MIMOSA"

Vesterbrogade 138, KÖPENHAMN,
Danmark.

Nervsjuka, blodfattiga!

Ni får en provask REGIPAN gratis!

Vi önska, att envar skulle lära känna och uppskatta detta moderna och berömda näringspreparat, som av läkare varmt förordas vid olika åkommor, såsom svaghet, förtidigt åldrande, konvalescens, åderförkalkning, bleksot etc. Tillskriv oss därför redan i dag och Ni får pr omgående 1 provask Regipan-tabletter samt en intressant bok därom gratis och franko.

Pharmaco-Dietetisk Industri,
Rensgatan 17 F, Stockholm.

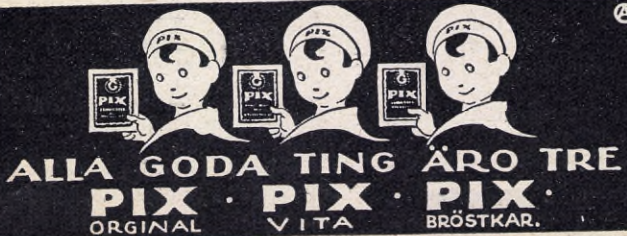
SYDSVENSKA BANKEN

Ställning den 31 okt. 1929.

Tillgångar:	Skulder:
Kassabehållning	Aktiekapital
Obligationer	Depositions- o. kapital- räkningar
Fastigheter	Sparkasseräkning
Inventarier	Check- o. uppsagnings- räkningar
Låneräkning	Postremissväxelräkning
Växlar	Inhemska banker
Checkräkning	Utländska banker och bankirer
Inhemska banker	Andra räkningar
Utländska banker och bankirer	
Andra räkningar	

Kronor 194.224.225: 10

Kronor 194.224.225: 10

ALLA GODA TING ÄRO TRE
PIX · PIX · PIX
ORIGINAL · VITA · BRÖSTKAR.

Redovisning.

Iduns förening "Födelsedagen" har sedan föregående redovisning mottagit:

Transport Kronor 7708: 56

Fru Anna Claesson, Uddebo	5:—
Fru D. Kinberg, Stocksund	2:—
Fru Magda Gustafsson, Älvsbyn	2:—
Fru Frida Bäckman, Åsele	5:—
Fru Jenny Södersteen, Askersund	1:—
Fru Jenny Staaff, Lidingö	5:—
Fru Ebba Davidson, Linköping	1:—
S—t, Skövde	1:—
Fru Bertha Bremberg, Strängnäs	1:—
Doktorinnan Lydia Werner, Lund	1:—
Fru Louise Ekström, Stockholm	1:—
Fru Hanna Palm, Gislaved	2:—
Fru E. Bertelsen, Göteborg	3:—
Fru Elsa Adler, Äppelviken	2:—
Fr. Elfrida Nilsson, Klippan	2:—
Fru Anna Nordenstierna, Mariefred	2:—
Fru Laura Öberg, Koppar- torp	2:—
Fru Lina Ahlfort, Jokk- mökk	1:—
Friherrinnan C. Arfwedson, Ulfshyttan	2:—
Fröken Anna Svensson, Lu- leå	2:—
Friherrinnan Karin Åker- hielm, Rossön	2:—
Prostinnan Anna Peterson, Glava	1:—
Fröken Fanny Hjelm, Stock- holm	2:—
Fru Elvine Röhss, Hjo	5:—
Fru Ragnhild Brunius, Djursholm	2:—
Fröken Stina Brunius, Djursholm	1:—

Transport Kronor 7765: 56

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sann- nerligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och för- bind Er att på varje Eder fö- delsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år vid Er födelse- dag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

Fången och fri.

Han stod orörlig, med ångest- fyllda spejande ögon inför den, som hade att bevilja eller av- slå hans bön, den första han framställt under dessa sex år. Ögonen, som tiggde och bönföllo, tycktes vara det enda som levde

i detta magra, gråa ansikte, den- na böjda, gråa gestalt.

Mannen framme vid pulpeten var av en kraftig, något under- sättsig växt med ett ansikte, som vittnade om att han var van att befalla och bli åtlydd. Men nu

tycktes han likväl tveksamt undran- de. Mer än tio år hade han inne- haft sitt ämbete, men aldrig hade en sådan begäran framställts till honom. Vad innebar den? Vad låg väl därunder? En listigt ut- tänkt plan? Högst troligt.

Han var överlägset skicklig i att kombinera, van att genomskå- da, men å andra sidan — de där ögonen uttryckte något överrask- ande nytt — och rösten hade skälvt när han kom med sin bön, fastän orden voro knappa, fum-

**Försummar Ni daglig hudvård,
åldras ansiktet för tidigt.**

Smuts tår och tvål irriterar huden och bort- tager fett. An- vänd därför ett mildt, välgörande medel som OATINE — ingnidning och avtorkning — och ansiktet får ett friskare utseende varjämte huden stimuleras, rensas och skyddas. Begär uttryckligen OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås över- allt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt stor burk med tredubbel innehåll Kr. 5:—.

Oatine
SNOW

mild och välgörande, uppsuges ögonblick- ligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket väluktande samt dryg och be- varar huden mjuk, klar och vacker. Fås överallt i burkar å Kr. 2:50 och Kr. 5:—.

I elegant lyxförpackning till samma pris. Oatine och Oatine-Snow fås även i tuber å Kr. 1:25 för användning i damväschor.

TILLERKÄND 10 GRAND PRIX & GULDMEALJER.

THE OATINE COMPANY A.-B.,
London, Paris och Stockholm.

Nederlag: MALMÖ.

VISKAFORS Everchic

— Den eleganta, nätta bottin, som fyl-
ler alla anspråk på styrka o. komfort.

SKANDINAVISKA GUMMIAKTIEBOLAGET - VISKAFORS

Krantz

Svenska Eldbegängelseföreningens Expedition

Stockholms Eldbegängelsebyrå

Sveavägen 25 2 tr. Hiss. Stockholm. Öppen 10—4. Lördagar o. Helgdags-
aftnar 10—2. Expedition och sekre-
tariat 13789. Tel. Norr 22 00 för eld-
begängelser, norr 22 80 för medlemsan-
mätningar. Begravningsförsäkring.

lande, men ögonen — ögonen voro ändå det märkligaste — dessa ögon med sin annars stic- kande, ibland lurande blick, som nu tiggde och bädo.

Var det förställning? Ja, då var det sällsynt skickligt gjort.

Länge, forskande blickade han in i det stela ansiktet, utan att komma till något beslut.

— Svaret erhålles genom pas- torn, sade han otåligt.

Mannen nere vid dörren bocka- de sig otympligt, vände sig om och tassade på gråa filtofflor ut genom den tunga dörren, som av osynliga händer öppnades och slöts bakom honom. — Pastorn, ja, fullföljde direktörn sin tanke- gång, men en svärmare, en sån där, som håller fast vid att även den värsta förbrytare av det go- das makt förr eller senare kan övervinnas.

Längre fram på dagen infann sig pastorn för att inhämta svar, huruvida straffångens N:o 33 be- gäran skulle beviljas. Han var knappt mer än trettio år, fängpre- dikanten, med ett ansikte, som speglade godhet, men också be- slutsamhet och kraft. Ett ansikte, som *lyste*. En återspeglning av den värmande låga, som brann inom honom, och som lyst upp mörka vägar, ja, mer än en gång trängt ned i och genomlyst fördolda djup i vilsegångna själar.

Han älskade sitt kall, skulle inte velat utbyta det mot ett som kunde skänka långt större timliga förmåner.

— Och pastorn står på samma ståndpunkt?

— Orubbligt, herr direktör. Jag svarar för honom som för mig själv. Han har lovat — vid sin heder, inföll direktörn sarkastiskt.

— Nej, nej! Den har han ju förverkat, förtrampat, det känner och erkänner han.

Vid minnet av sin mor har han givit sitt löfte. Först nu, när en bön om förlåtelse inte längre kan nå henne, har det gått upp för honom hur gränslös han förbru- tit sig mot henne. Och så att han lämnat hennes brev obesvarade. Alldeles frivilligt har han låtit mig få en liten inblick i hans förut så hårt tillslutna inre, hon har sorjt så mycket över honom och han känner det nu som om sorgen över honom lagt henne i graven. Kanske är det också så. Att få följa henne och vara med, när hennes stoft skall överlämnas åt jorden, det synes nu honom som ett slags gottgörelse, ett bevis på hans ånger, en bön om förlå- telse, som han, så underligt det än må tyckas, tror kan nå henne och bli besvarad vid hennes bår.

— Har han blivit spiritist?

Pastorn gjorde en avvärjande: åtbörd.

Använd VIOLAS HUDCRÉMETVÅL N:o 33, "vacker-hy-framtrollaren". Säljes överallt à 50 öre.

— Han har inte blivit något annat än en skuldmedveten, som söker gottgörelse på den väg, som för honom blivit den enda och jag tror, att blir han nekad, kan allt gå förlorat. Den lilla glimt av sanningsljuset, som trängt ned i hans själ, slocknar, kanske för oöverskådlig tid.

— Gott och väl. Men ni får väl medge att risken är stor.

— Nej, det medger jag inte. Konstapeln och jag viker ju inte ett ögonblick ifrån honom. För min egen del tror jag inte en bevakning är nödvändig, ja, att ock-så jag skulle kunna lämna honom alldeles ensam.

— Pastorn är oförfärdig. Men glömma ni då, hur han uppfört sig. Gjort två rymningsförsök, så gott som uppviglat till myteri, förgripit sig på sin vak-tare, ja, till och med på — er själv!

— Herr direktör, allt det där är ju längesedan och jag hade hoppats att det inte mer skulle komma på tal. Och under de sista två åren har hans uppförande inte gett anledning till någon anmärkning.

— Ja, må så vara, men han har i alla fall förut ådagalagt stor försägenhet och det är inte utslutet att allt det här bara är spel, eller åtminstone att lusten att bli fri kommer över honom och då så... Jag har väl också en smula människokänedom vis à vis brottslingar, sade han litet spefullt.

Pastorn stod stillatigande. Nu hade han intet mer att säga. Men i hans ögon lästes bedrövelse och djupt ogillande.

Direktören gick några slag över golvet. Så ryckte han på axlarna som om han velat skaka något obehagligt ifrån sig.

— Nåja, sade han slutligen, det skall väl bli som ni vill, men — det bar honom emot att uttala vad han ämnat tillägga.

— Tack, direktören skall inte bli besviken.

Pastorn såg strålände glad ut och tryckte kraftigt den fram-räckta handen.

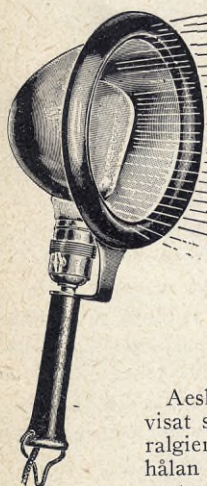
Tre män i mörka kavajkostymer gingo vägen fram till kyrkogården. Men kläderna sutto illa på den, som gick i mitten, hängde vida och pösiga, som om de inte varit gjorda åt honom. På sätt och vis voro de det inte heller, ty när han för sju år sedan burit dem för sista gången, var han en kraftfull, välfödd man, nu var han straffängens N:r 33, avmagrad och kutig. Han bar en krans av cypress, mörka penséer och djupröda rosor. Han bar den tafatt men omsorgsfullt, som om han varit rädd att skada den; höll den lätt tryckt intill sig, smekte den med blicken, som när en mor bär sitt sovande barn. Den andra av de tre bar också blommor, men den tredje höll händerna djupt nedstuckna i kavajfickorna och blicken var vaksam och miss-trogen.

Under akten stod fången till-synes oberörd, men när han vid pastorns sida stigit upp till gra-ven, såg han länge ner på den torvtiga, osmyckade kistan, och när han lät kransen sakta falla över den, ryckte det kring hans läppar, och han stod kvar tills pastorn milt tog honom vid han-den och de följdes åt till karlen, som stod där otåligt trampande. Ingen av dem sade något medan de vände tillbaka till fängelset.

Vägen förde ett litet stycke vid sidan av en rätt tät skog, där en tjärn blänkte mellan yviga gran-nar. När de voro nära intill skogen hördes ett klirrande ljud. Både fången och pastorn ryckte till.

— Vad har ni där? frågade den unga prästmannen barskt, vänd till konstapeln.

— Direktören har befallt, kom svaret i urskuldande ton — man kan aldrig veta...

AESKULAPLAMPAN

Sol - Ljus - Värme
- Nytt liv -

Den underbara

(Reg. i Kungl. Patent- och Registreringsverket.)

För skadliga efterapningar varnas!

Några axplock ur intyg.

Aeskulaplampa med violett och rött ljus har visat sig alldeles utmärkt vid behandling av neuralgier (ischias), katarer i mellanörat och pannhålan samt vid inflammationer i gallblåsan och gestralgier. Vid nämnda sjukdomar har den visat sig såsom ett gott lugnande medel, och då den visat sig synnerligen bekväm att handhålla, kan den på det bästa rekommenderas. **Dr. M.** Specialist för mag-, tarm- och hjärtsjukdomar.

Härmed intygas, att efter behandling med Aeskulaplampa blev jag befriad från reumatism som ådragits till följd av benbrott i armen. Lika effektiv visade sig lampan vid behandling av muskelförsträckning. En bekant blev fullkomligt befriad från magplågor efter behandling med lampan. Jag kan därför rekommendera Aeskulaplampa. Malmö, **Eric von Gertten** Agronom, Västergatan 12.

Jag intygarna gärna att jag har Aeskulaplampa (Handbestrålningsslampan) i bruk och att jag är mycket belåten med dess verkan mot lätta eksemer, erythem såväl som mot neuralgier och inflammationer i lederna.

För kosmetiska effekter är rödljus att föredraga, för djupare inverkan violettljus. **Dr. G.** Specialist för sjukdomar i huden, köns- och urinorganen.

Som svar på Eder cirkulärskrivelse får jag meddela, att Edra lampor, som jag ofta använder, fungera bra och äro mycket effektiva för nervsmärtor och reumatiska åkommor, öronsprång, bölder, sår m. m. Högaktningsfullt **Dr. F.** Stads-läkare.

Undertecknad, som i omkr. 20 år lidit av synnerligen svår nervös bronchialastma, blev efter **blott ett par dagars** användande av Aeskulaplampa fullt återställd. Det allmänna hälsotillståndet har förbättrats och krafterna i hög grad återvänt under de tre veckor, jag haft lampan. Intygas på heder och samvete. Östersund. Fru **A. Moberg.** (Läkaredotter.)

... Som jag nämnde, så skulle lampan brukas till en lam man. Den har också gjort god verkan, så att den lame, efter behandling med lampan jämte massage, nu kan gå över golvet med hjälp av en krycka. Han hade legat till sängs ett helt år. S. Brantevik. **F. Andersson.**

Aeskulaplampa har i synnerhet visat sig värdefull för mig vid behandling av hudsjukdomar, såsom bölder, acne, impitiginösa eksemer. Ävenså vid behandling av epididymitis, ulcus molle och såsom följd därav uppkomna bölder har jag med denna lampa kunnat uppnå goda resultat. **Dr. H.** Läkare för sjukdomar i huden och urinvägarna.

Vill härmed varmest rekommendera Aeskulaplampa. Vid användning av lampan mot reumatisk värk har jag förnummit en kolossal förbättring. Likaledes vid behandling av en växt i halsen. Verpeshult, Liatorp, febr. 1929. **P. A. Gustavsson.**

Urklippes här.

Beställningsedel.

Från Firma AESKULAPLAMPAN i Malmö, beställes att sändas mot postförskott, 1 Aeskulaplampa, pris komplett Kr. 33:—, med 3 äkta UVIOL-Carbofilbrännare, försedda med mär-

ken och stämplar enl. vidstående (inregistrerade i Kungl. Patent- & Reg.-verket). Volt

Skulle lampan ej motsvara mina förväntningar, så förbehåller jag mig rätten att få återsända densamma, inom 5 dagar från mottagningsdagen.

Namn:

Titel:

Gata:

Postadress:

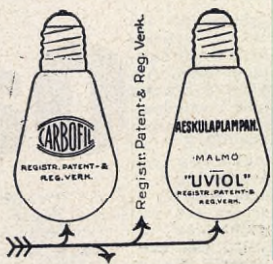
V. g. skriv tydligt! Idun N:r 46.

Att Aeskulaplampa sannerligen gör skäl för benämningen underbar kan jag intygarna. Efter 14 dagars behandling av 7 år gammal muskelreumatism, blev jag genom Aeskulaplampa fullt återställd. Det är nu tre månader sedan jag slutade behandlingen med lampan och har jag under denna tid varit helt fri från värken. Jag kan på det varmaste rekommendera lampan till envar! Hälsingborg. **S. E. Strömgen.**

Jag vill härmed meddela, vad jag erfarit vis à vis Aeskulaplampa. Första inköpta lampa uppfyllde alla de fordringar och förhoppningar, jag ställt på densamma. Den blev köpt för ett slags nervfrossa i benen. Ingenting har hjälpt däremot, varken linimenter, smörjor eller värme av något slag. Ej ens sommarens solsken fick makt med obehaget. Men efter 5 dagars behandling med Eder lampa var det försvunnet och har ej visat sig mera. Med frossan följde sömnlöshet, men även den har lampan fullständigt botat. Andra lampan blev köpt för svåra bensår och reumatisk värk. Detta går ej fort att få bukt med, men sakta torkar den såren och lindrar värken, och det finns gott hopp om tillfrisknande. Den tredje blev köpt för torreksem över hela kroppen (eller mera knölrös i blodet). I detta fall har en hastig underbar förbättring inträtt. Behandlingen varade en vecka först här hemma hos mig, sedan köpte jag en lampa åt den sjuke för behandling hemma hos honom själv. Mot flera andra sjukdomar har jag försökt lampan, men kan ännu ej bestämt uttala mig därom. I alla nu nämnda fall är **allt** förut försökt. Läkare äro sökta i alla fallen, annars hade jag inget velat tillräda. Nämnda eksemer har varit i 9 år. Har behandlat ett par blodfattiga barn med synnerligen gott resultat. Färgen har börjat komma på kinderna — det fanns ej förut minsta spår till. Detta var det viktigaste av vad jag tills nu samlat av erfarenheter. Men flera intressanta fall föreligg. Malmö. **Anna Andersson,** Kaptensg. 14. **P. S.** Ett fall av inflammation i öronen har läkts på tre dagar.

Har funnit Er Aeskulaplampa vara en "läkarenlampa" med synnerligen vidsträckt användning. Den verkar lugnande och smärtstillande vid reumatiska besvär och vid olika slag av neuralgier, har snabb fördelande verkan vid kolik samt särdeles gynnsam påverkan vid hals-, luftrörs- och blåskatarr m. fl. åkommor. Flitigt använd är denna lampa en läkefaktor av **stora mått** och bör ej saknas i något hem. Det är mig därför ett nöje att rekommendera densamma. Kristianstad. **K. Zelmerlöw,** Sjukgymnast.

VARNING!

Den äkta Aeskulaplampa med **ÄKTA UVIOL-Carbofilbrännare** är försedd med stämplat enl. vidstående. (Lagl. skydd! Kungl. Patent- & Reg.-verket.) Dessutom är varje handtag försedd med vidstående **skylt!** Endast då är lampan **äkta!** Låt ej övertala Eder att taga något **annat**, som Ni **ång-rar**, ty det finns **plagiat**, som äro till **skada** och ej till gagn. Observera detta noga!

Det beror ej på om en efter-apning "ser likadan ut", utan det är andra egenskaper som spela roll.

Att apa efter vår vara, skyddad i Kungl. Patent- & Reg.-verket, är en oförfärdighet inte bara mot oss utan även mot allmänheten och ha vi på grund av dylikt okynne måst göra anmälan hos kriminalpolisen för intrång i våra rättigheter.

Vid beställning uppgiv **volt!** Finnes ej den **äkta** lampan med **alla** vidstående **stämplat**, så tillskriv:

AESKULAPLAMPAN, Malmö.

Jörgen Ankersgatan 1 a. Telefon 7508.

— Så...å... direktörn hade befallt! Pastorn kände sig ytterst pinsamt berörd. — Hit med dem! sade han med höjd röst.

Konstapeln stack handen i fickan och tog upp handbojorna som han tvekande vände på.

Pastorn ryckte dem till sig och höll dem högt upp i luften. Hans ögon lågade av förtrytelse och smärta.

Fången stod bara och såg på honom. Att han inte skulle låta dem komma till användning, därom var han orubbligt förvissad, men att han skulle — — — Ett vinande kast — och med ett dovt kluckande sjönko bojorna ned i tjärnens mörka djup.

— Där ser ni hur väl de behövdes, sade pastorn till den förbluffade konstapeln, som såg ganska ängslig ut.

— Var inte rädd för några efterräkningar, sade pastorn lugnt och vänligt. Jag går själv direkt till direktörn och talar om hur det förhåller sig. Ni har ju för resten endast lytt order.

Fångens blick ville inte släppa honom med ett uttryck, som han inte kunde glömma. Han såg, att vad han gjort blivit uppfattat som ett uttryck av orubblig tillit, inte endast för stunden och den återstående strafftiden utan längre än.

Fången drog djupt efter andan, han kände sig så sällsamt gripen, så förunderligt fri. Hans mor hade förlåtit honom, det kände han, pastorns tro på honom var klippfast — det var honom som om hans själs bundenhet med bojorna sjunkit ned i ett mörkt förflutet.

Han letade efter ord för att ge uttryck åt vad som rörde sig inom honom, men ord fattades — de behövdes inte heller — hans vän förstod honom dem förutan, när han med lysande ögon broderligt tryckte hans hand.

Lilly Georgi.

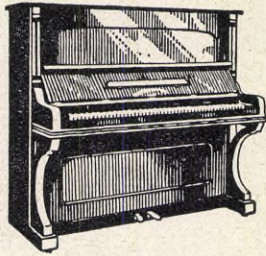
Låt barnen lära sig spela piano...

Låt dem börja med ett gott instrument redan från början.

Ett Gustafson & Jungqvist

med sitt lätta anslag är för den lilla barnhanden synnerligen lämpligt. Dess fullödiga ton och i allt gedigna egenskaper prisas av alla, som känna till pianot.

Det är ett instrument som varar livet ut.

A. B.
FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
ARVIKA

Lätt efterrätt.

Ibland får man ju främmande helt apropas, kanske riktigt olämpligt, förresten, fast man inte precis kan säga vederbörande det rätt i ansiktet. Då är det vanli-

gen efterrätten, som vållar mest huvudbry. Smörgåsbord och första rätt klarar man väl alltid, men en trevlig efterrätt — det är frågan, det.

Här har jag emellertid en, som är lättvindig, smakar bra och är ovanlig. Min mor fick för övrigt receptet av en engelsman "på den tiden då mamma var flicka".

Ni har säkert i ert vinterförråd kompott eller sylt av hallon eller jordgubbar. — Vill ni sommardag i stället använda färska bär, går det också för sig. Men då får ni låta dem stå och dra ett par timmar tillsammans med lagom mycket socker. — Lägg i en skål varvtals med bär och vanliga små runda biscuiter, så'na som man köper hektovis. Slå över sherry — behöver inte vara nå'n finare sort: vanlig soppsherry duger i nödfall — och lägg allra överst ett ganska tjockt lager med vispgrädde, som sedan garneras med t. ex. fruktsaftsfärgad grädde, syltklickar och biscuiter. Litet hackad pistachemandel ger anrättningen ett ännu snitsigare utseende. Observera att rätten ej skall tillagas förrän högst en halvtimme eller tre kvart, innan den skall serveras. I annat fall bli biscuiterna alltför uppblötta.

Enkelt åstadkommet och smakligt, inte sant?

Heddis.

Chokladhunden.

av

Dicte Sjögren.

"Jag ville gärna ha en katt, av den där sorten, där borta, ni vet."

"Det finns bara hundar kvar i dag, — men de är ju också gräsligt söta. — titta bara, och kostar inte mer än..."

"Ja, men jag skulle just ha en katt, se det är till min lilla flicka där hemma, och hon tycker bäst om..."

"Jo, jag förstår, men som sagt, vi har tyvärr bara..."

"Vet ni, då tar jag väl en hund i alla fall, — här är, — jo, jag har växel, — jag skall med Lidingövägnen, — om jag bara får den med detsamma så..."

Jag fick hunden i en påse, sprang som en tok om hörnet, och hann just komma med. Gud så skönt att fara hem igen, bort från stan och ut till villan och alltsammans, — bara att få slänga hatten och alla paketen. Usch att springa i stan och köpa in, och till på köpet vara tvungen att passa taget, — nå, det var ju i alla fall inte värre än att det gick. Tur att jag hann få med katten, nej, det var sant, — hunden. Det var bara synd med den där blommiga crepe georgetten, — men det går inte, det blir för dyrt, alldeles för dyrt, — om jag också syr det själv. Men Lillan i det där törnrosetyget, fullt med rynkor framtill och nästan inga armar, — tänk om jag i alla fall skulle ha tagit det, bara en meter eller två, — tänk om...

En duns, ett svagt jämrande, — herregud, den där parveln på högst ett år, varför i all världen skall han stå framför bänken, — han kan ju inte stå, det ser man ju, hans ben är ju krokiga, nästan förkrympta, man kan väl inte begära att han skall kunna stå för sig själv på de ojämna golvrribborna. — Tänk så gråblekt hans ansikte är, så tomt och uttryckslöst, — han står ju faktiskt och svajar, — men så kör de också ovanligt värdslost i dag, — eller är det bara jag som tycker det. Nej, nej, nu slår han ju den öppna, tandlösa munnen i bänkens kant, så att det ömtåliga, ljusa tandkötet bleknar, — och händerna, se händerna, som famla efter stöd på den hala bänken, — gud nu föll han igen. — Modern, hur kan hon...

Jag ser indignerad på henne, medan hon samlar upp ungen och sätter honom på bänken mitt emot sig, — men kära barn, — utan ryggestöd, han svajar och är på vippen att falla ner, ryggen ger

en välklädd ung man...

Familjens unge son måste ha sin klädustrustning, för både skolan, sporten och kamratbjudningarna. Han behöver kläder, som hålla att slita på, samtidigt som de äro välsittande, bekväma och prydliga.

NK har ständigt inne i rikligaste urval allt vad till den unge mannens garderob hör, i alla storlekar och kvaliteter,

hos

Gosskonfektionen i tr.

A.-B.
**NORDISKA
KOMPANIET**

Sparta

SKODON

representera det förnämsta som kan framställas i skoväg.

Efterfråga därför skodon av märket **Sparta** hos Eder skohandlare,

ARTI HEMFÄRGER äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

Har jag minskat 3 kilo i vikt?

Degerhamn (Sverige) 16/8 1928.
Var vänlig sänd mig ett glas Facil-pastiller med omgående post. Jag har tagit 2 glas och har gått ned i vikt med 10 kg., men jag är rädd för att öka igen och ber Eder sända ett glas till.

Högaktningsfullt M. N.

Sedan jag för ca 3 veckor sedan började taga Edra Facil-pastiller, har jag lättat 3 kg., varför jag finner dem mycket välgörande. Sänd mig därför ytterligare 100 st. Facil-pastiller per postförskott under adress...

E. J., Bjästa (Sverige).

Detta är endast 2 bland de tusentals brev, vi fått mottaga från belättna förbrukare av Facil-pastiller, — från såväl kvinnor som män. Facil kan också göra Eder smärt — utan diet, besvär eller risk av något som helst slag. — Facil fås på alla apotek till kr. 4:— per 100 pastiller. Bruksanvisning, normalviktstabell och uttalanden från personer, som blivit smärta genom Facil, medfölja varje glas.

Munkarnas hemlighet
är
Rulles
Därför bygga alla finsmakare sina likörer med Rulles' likörextrakter.

efter, — nej nu måste jag verkligen —

Modern tar honom äntligen upp till sig, hon sitter med det ena benet över det andra, och sätter honom högst upp på sitt spetsiga knä och skjuter upp den alltför stora mössan från hans förgråtna ögon. Äntligen, äntligen en — jag hade så när sagt mänsklig — behandling av detta illa medfarna, vanskapta barn. Modern, vad kan hon vara för en. Jag ser på henne med rättfärdig harm. En sån...

Men käraste, hon ser ju riktigt snäll ut, men så trött, dödstrött, så det faktiskt stramar i ansiktet på henne. Hennes svarta stråhatt är förresten riktigt nätt, — nåja sådär — med violbukett på ena sidan, — eller rättare resterna av en violbukett. Å, nu ser jag, där sitter de andra violerna, på kapans slag.

Denna delade violbukett, fattigdomens lyx, — hennes extravagans...

Nu står pojken på golvet igen på de ojämna spjalorna, han gråter stilla och utan uppehåll, och lyfter på de oformliga fötterna,

— det är som om de tunna, böjliga benen inte orka bära den lilla kroppen utan ge efter och rinna ut i de stora, alltför stora, kängorna.

Jag måste hjälpa, — vinna modern för barnet, övertala, hypnotisera henne till att ta upp det till sig, — hon är trött, övertrött, javisst, och han är sjuklig och grinig, det ser jag, men så led på honom får hon inte vara.

Jag är nära gråten, bara sväljer och sväljer, — och plockar förtvivlat med mina många paket, — gud, vad skall jag göra?

Nu gråter han högljutt, — inte ilsket och kraftigt — nej, tröstlöst och uppgivet. Och modern ruskar honom — inte heller i vredesmod — men trött och envist, sätter honom igen på den hala bänken mitt emot och håller fast i hans översta rockknapp, för att han inte skall falla framåt. Mössan glider längre och längre ner över ögonen, tårarna rinna fram under den, — och han faller baklänges...

Jag måste ha stirrat på modern, kanske gjort en rörelse eller skrik till. Hon ser på mig, frågande, och jag vet nu, att jag måste vinna henne, för barnets skull, — få henne att gripas av en varmare känsla, som kan stämma henne mildare, — få henne till att ta på honom som på ett levande barn, och inte bara som ett besvärligt bylte. Jag samlar mig, ser på henne, — och försöker le.

Hon ler tillbaka, liksom förvä-

VID TRÖG MAGE

och förstoppning äro

Hoita Björnens

FRANGULA-PILLER

av bästa och säkraste verkan. Fullkomligt oskadliga. Inga som helst biverkningar. Användas å sjukhus och kliniker. Fås å alla apotek i askar å 40 piller.

nad över att le åt ingenting, — så, gudskelov, nu är pojken redan över i hennes famn, hon sätter ned benet, så att han sitter bekvämt lutad mot hennes bröst. Nu kom mössan av, — bevara mig ett sånt huvud han har, och inget hår, och ögonen sen, — jag ville helst se bort, men jag ler. Jag måste. Jag ser på detta monstrum till barnhuvud, som hade jag en Della Robbia framför mig.

Jag ler mot henne och pojken, som hade jag makten att beskydda honom, så länge mitt leende lyser över honom.

Tårarna hade jag inte räknat med. De kom olägligt, nu måste jag vända mig bort, — för jag skulle ju le, inte gråta.

Vad skall jag göra, vad kan jag ge dem, — vad tål väl ett sånt sjukligt barn, — vad kan jag väl ge dem. Tänk om jag kunde gå bort och utan vidare ge henne ett

eller annat av mitt överflöd på paket. Vore jag lika fattig som hon, kunde jag dela med mig av vänlighet, — nu vore det bara barmhärtighet, jag skulle skämmas, och hon skulle förstå, att det var av medlidande jag gav. — Nej, ingenting kan jag göra...

Nej men, — hur kan hon. Jag ser henne och barnet utanför vid hållplatsen, de ha stigit av utan att jag märkt det, och nu drar hon honom otåligt efter sig. Å, hans ben, hans stackars ben. — Så fult och fattigt och hopplöst, alltsammans. — Och det värsta är, att jag trots allt förstår moderns förtvivlan och likgiltighet gentemot detta barn, — jag förstår och känner med henne, ursäktar henne inte, — men erfar själv en oklar känsla av skam och skuld för att hon är sådan.

Nu skall jag av, med allt mitt pick och pack, — å, vad luften är klar och ren härute, villavägen ligger grön och ljus framför mig, himlen är blå som på ett koloretrat vykort.

Varför i all världen skäms jag. — Är det kanske därför att mitt eget barn växer upp här, — för att det är välskapat och behandlas väl, ett helt vanligt, normalt barn med alla dess möjligheter. Ingen drivhusblomma med sköterska och allt, nej, ett vanligt, sunt och friskt människobarn.

Skall jag stå till räkenskap för det, å nej, — men det är som om jag i denna stund liksom hatar

Om Ni inte är rädd för sanningen, så låt mig säga Eder den!

Edra framtidsutsikter, ekonomiska möjligheter och andra hemlighetsfulla saker uppdragas för Eder genom astrologien, som är den äldsta kända bland alla vetenskaper. Ni kommer att lära känna Eder framtid, Edra vänner och fiender, den framgång och lycka, som

väntat Eder såväl i äktenskapet som i andra viktiga företag, såsom spekulationer o. s. v. Låt mig gratis giva Eder upplysningar, som komma att förvåna Eder och kanske förmå Eder att helt och hållet omgestalta Edert liv, medföra Eder lycka och framgång i stället för den förtvivlan och det misslyckande i alla företag, som kanske nu hata Eder. Den astrologiska tolkningen av Edert öde angives i ett tydligt och kortfattat språk och kommer icke att omfatta mindre än två sidor.

Läs vad en av mina klienter säger:
23, West Galer Street, Seattle, Washington, Förenta Staterna.

Bäste Professor Roxroy!
Jag är förtjust över min årliga såväl som hela min levnadstolkning. Ni tycks ha läst i mina innersta tankar och lärt känna mig bättre än jag känner mig själv. Det skall bli mig ett sant nöje att besvara alla förfrågningar samt intyga Eder stora talang; allting har hänt just så som Ni förutsade.

UNA M. WILLIAMS.
Insänd Eder uppgift om födelsedag jämte namn och adress tydligt skrivna. Om Ni vill, så medsänd 1 Kr. i Edert lands frimärken för att täcka kostnaderna. Detta erbjudande kommer kanske icke igen! Handla därför genast! Tillskriv Roxroy, Dept. 4740 F. Emmastraat 42, HAAG, Holland. Porto till Holland 25 öre. Skriv egenhändigt.

detta friska barn, som är mitt, — liksom vore det på andras bekostnad... Nej, nu har jag aldrig hört på maken, — skulle jag ett endaste litet ögonblick kunna hata mitt eget barn, Lillan, älsklingen min?

Jag tror jag hatar barn i dag, — alla de privilegierade. Jag måste inte vara riktigt klok, — att hata alla friska och sunda barn.

Muntra röster, — där komma de för att möta mig, — jungfrun och Lillan, bägge blomstrande i ljusa bomullsklänningar, Lillan strålände och otålig av förväntning. Då är det som om jag måste få utlösning för mitt obegripliga, onaturliga hat, mitt sociala hat mot mitt eget barn och dess värld.

Det är ju fänigt, absolut fänigt, tänker jag, medan jag febrilt frigrör påsen med chokladhunden från de andra paketen, och just hinner slänga den i diket, innan Lillan störtar sig i min famn.

Kära lilla du, vad jag i alla fall älskar dig, — den friska doften av ditt hår och dina pigga, vakna ögon, — men jag hatar dig och mig själv och alla dem, som inte ha det som det sjuka, fula, stackars barnet i spårvagnen. Du får ingen törnrosklänning av crepe georgette, — och ingen katt, nej, hund menar jag, den ligger där

27,000 exemplar!

Hrr Riksannonsörer,

som nu planlägga sin annonsering för nästkommande år och som önska träffa publiken i

DALARNA och NORRA VÄSTMANLAND

göras uppmärksamma på att detta sker bäst genom annonsering i våra tidningar:

SÖDRA DALARNES TIDNING
AVESTA-POSTEN
SÄTERS TIDNING
utg. i Hedemora

BORLÄNGE TIDNING
MORA TIDNING
LUDVIKA TIDNING
utg. i Borlänge

vilka tidningar utgå i en sammanlagd upplaga av

27,000 ex.

Annonsören äger att tillgodoräkna sig rabatt å den sammanlagda bruttosumman i de tidningar, där annonsering sker. Högsta rabatten utgår redan å en bruttoannonsering av kr. 1 000:—.

Närmare upplysningar genom de auktoriserade annonsbyråerna eller direkt hos

Dalarnes Tidnings- & Boktryckeri A.-B.
Hedemora—Borlänge.

SILVO SILVER POLERMEDEL

RENGÖR OCH POLERAR GULD, SILVER,
ALUMINIUM OCH ALL SLAGS BORDSILVER.

SALJES I BURKAR Å
45 ÖRE & KR 1:00

Elfgårdens Sjukhem,

Djurås (Dalarna), Läkare: Doktor Gertrud Gussander. I alla avseenden modernt utrustat och förstklassigt. Företrädesvis behandlas Matsmältningsorganens sjukdomar och Rheumatiska fall. Hjälpension från 9 kronor per dag. Prospekt sändes från kontoret, adress Djurås.

Doktor A. Kjellbergs Institut

(Innehavare Doktor Sven Backman.)
Kurs i fysikalisk behandling: Massage, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och värmebehandling.

Hollandaregatan 3, Stockholm.
Begär prospekt. Tel. Norr 667.

I sjukgymnastik,

MASSAGE och övriga FYSIKALISKA BEHANDLINGSMETODER börjar ny kurs 20 jan. 1930. Grundlig och billig utbildning. Låga levnadskostnader. Anmälan snarast erforderligt, enär pågående kurs var dubbelt övertäckt. Begär prospekt!

MALMÖ ZANDER-INSTITUT.

PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

Äldre dam

söker lugn inackordering på livlig plats. Svar med alla upplys. till "Lugnt inne, livligt ute", H.T. Centralen, Göteborg.

borta i diket till ingen glädje eller nytta. Bara ligger där och förintas, därför att mamma har så fåniga idéer, när hon någon gång får se ner i den djupa svarta brunns, som heter fattigdomen.

Du borde ha fått din chokladhund, och hade säkert förtjänt att få den, lika väl i dag som annars, och jag unnar dig den av fullaste hjärta.

Dock, du får den aldrig. Men du kommer i alla fall alltid att få mera än brorslotten här i livet.

Den sjuka, fattiga pojken får

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54

Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17

Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

den heller aldrig, — men det är mamma en tröst, en underlig, obegriplig tröst, att du inte heller fick den.

Nej, chokladhunden får ligga på botten av diket till sina dagars ända, — det är orättvist, det vet jag, men mamma har nu en gång kastat den i fattigdomens svarta, djupa brunn.

En välkommen hjälp för föreningslivet blir säkert den *Handledning i Föreningskunskap* som utarbetats av Gerda Fröberg med särskild tanke på kvinnoföreningar. Fröken Fröberg har samlat en rik erfarenhet om hur förhandlingar böra föras under sin verksamhet som sekreterare i Sveriges Husmödrars Riksförbund. Hon framlägger klart och koncist allt vad den med föreningslivets former obekante bör veta. Det är just den elementära kunskap, som behövs, då en förening skall startas och ingen riktigt vet, hur man skall bära sig åt. Det lilla häftet, som endast kostar 50 öre, skall nog finna uppmärksamma och uppbyggda läsare. Eth. K.

Bonniers Konversationslexikon, som för ett år sedan förelåg komplett i tolv delar, har nu fullständigats med ett supplementband, tillkommet under ledning av samma redaktionsstab som huvudarbetet.

Supplementet redogör i främsta rummet för de händelser och förändringar, som inträffat efter tryckningen av huvudarbetets artiklar. Men därjämte har, särskilt på det biologiska området, helt nytt material tillkommit i stor utsträckning, och redaktionen har speciellt inriktat sig på att göra den på olika kulturområden, såsom litteratur, konst, musik och teater, framträdande yngre generationen representerad i supplementet. Detta har bl. a. motiverats av den i dessa fall ofta rådande bristen på uppgifter i gängse handböcker. Likaledes har filmkonsten och dess utövare uppmärksammas i stor utsträckning. Dessutom söker supplement-

tet i görligaste mån avlägsna de ojämnheter, som även i ett encyklopediskt verk med så relativt kort utgivningstid som Bonniers Konversationslexikon måst uppstå mellan materialets behandling i tidigare och i senare band. Sålunda ha flera utförliga stadsbeskrivningar och nya översiktsartiklar medtagits. Pris kr. 17:50.

*

När hovgunstlingar styrde Ryssland av Vladimir Poljakov är en nyutkommen volym hos Natur och Kultur. Förf., som i fjol utgav en bok om Rysslands sista kejsarinna behandlar i sitt nya arbete ett annat intresseväckande skede av Rysslands oroliga historia, sjuttonhundratalet. Sina skildringar stöder han på dokument och historiska fakta, som ofta äro mera underbara och dramatiska än de flesta fantasiskapelser. Han berättar om den unga och vackra Anna Mons, som var dotter till en enkel tysk vinhandlare men blev tsar Peters älskarinna, om huru den obetydlige bagarlärtingen Alexasjka genom Peters gunst blir den mäktige fursten Alexander Danilovitj Mensjikov och huru genom honom den vackra dottern till en estnisk livegen blir kejsarinnan Katarina I. Ett kapitel handlar om Biron, en man av låg härkomst, som blev älskare till tsar Peters kusin Anna av Kurland, vilken sedermera blev Rysslands kejsarinna, andra om Orlov den starke och Potemkin, Katarina II:s gunstlingar, med flera lysande och brutala furstegunstlingar. Läsaren får genom dessa skildringar ett intryck av huru tygellöst och vilt, huru brutalt och grymt livet gestaltade sig i det dåtida Ryssland och huru människornas öden voro beroende av enväldshärskarnas nycker. Pris kr. 6:50.

*

Orientaliska mattor med ett kapitel om svenska mattor, av Maj Sterner och Jacob Vinch har utgivits hos Natur och Kultur. Boken lägger huvudvikten på de orientalska mattorna och vägleder lekmannen på ett lättfattligt sätt bland de otaliga varianterna av Orientens mattor, påvisande olikheterna i teknik, färgställning och mönster. Detta sker hela tiden genom samverkan mellan text och illustrationer, de senare både i svart och färg. En särskild avdelning behandlar den svenska matttillverkningen, vars främsta utövare bli föremål för karaktäristiker. Boken kostar 12:— kronor.

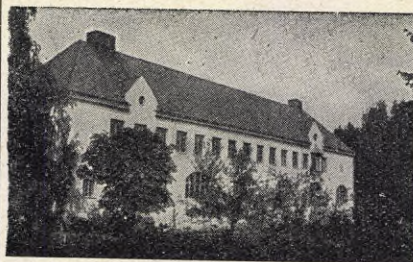

RED:s BREVLÄDA.

Lizzie. Ert manuskript kan väl vara värt trycksvärta lika väl som mycket annat, men det saknar nog, i undertecknads tycke, originalitet, liksom också stilen är en smula omständlig.

Solbacka Läroverk

(Internat för gossar; klass 1—6; 29:de läsåret.)

Realskola under K. Skolöverstyrelsens inspektion. Examensrikt. Fullständigt treårigt gymnasium kommer att upprättas.

Härligaste sörmländsk natur. Skog och sjö. Härdande friluftsliv och idrottsliv. Moderna lokaler. — Vårterminen börjar den 13 januari. — Fullgott uppförandebetyg fordras. — Avgifter pr läsår f. n.: klass 1 kr. 1,800:—, klass 2—3 kr. 2,000:—, klass 4—6 kr. 2,100:—.

Skolans inspektor: Rektor Carl Svedelius, Stockholm. — Post- och järnvägsstation: Stjärnhov (vid Västra stambanan, 84 km. från Sthlm). Rt. Stjärnhov 17. — Närmare upplysningar genom

REKTOR FOLKE GODING.

RADIO MARS
SIGNAL från

Har Ni provat
Willumsens
nya Lyx-Likör-
extrakter?

Willumsens
Likör Extrakter

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

- Arboga:** Arboga-Posten.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Bollnäs:** Tidningen Ljusnan.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falkenberg:** Hallands Nyheter.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gävle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Tidningen Halland.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen.
- Hälsingborg:** Helsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Köping:** Bärgslagsbladet.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mjölby:** Mjölby Tidning.
- Mora:** Mora Tidning.
- Motala:** Motala Tidning.
- Nyköping:** Södermanlands Läns Tidning.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skara:** Skaraborgs Läns Tidning.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Strömstad:** Strömstads Tidning.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Söderköping:** Söderköpings-Posten.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Sölvesborg:** Sölvesborgs-Tidningen.
- Tranås:** Tranås Tidning.
- Trälleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Ulricehamn:** Ulricehamns Tidning.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Upsala:** Tidningen Upsala.
- Vadstena:** Östgöta-Bladet.
- Visby:** Gotlänningen.
- Vänersborg:** Elfsborgs Läns Annonssblad.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks Allehanda.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

för godare hembakning

I Finland rekvireras Rumford Reseptbok från Erik Malmström, Kronbergsg. 3, Helsingfors

VILKEN husmor önskar inte att få sitt hembakade bröd så gott som möjligt? Inte endast smaken är avgörande, utan även bakverkens utseende och konsistens betyda ju så mycket.

Vill Ni verkligen uppnå det bästa möjliga resultatet när Ni bakar icke endast de läckra tårtorna och kaffebröden utan även gott frukostbröd, då bör Ni som så många tusenden andra husmödrar obetingat använda RUMFORD världsberömda bakpulver som jäsmedel. Ty det är ett faktum att RUMFORD jäser degen på ett mycket jämnare och effektivare sätt än andra bakpulver, och konsistensen blir den mjuka, läckra som man alltid beundrar när man smakar ett RUMFORD bakverk.

Gör t. ex. ett försök med vidstående recept. Hela tillredningen tar knappt en halvtimme i anspråk och Ni har ett kaffebröd på Ert bord som säkerligen

alla avundas Er. Detta recept är endast ett av det 50-tal som återfinnas i RUMFORD Receptbok, som tillhandahålls gratis hos de flesta handlanden. Ni kan även rekvirera den genom att insända nedanstående kupong i öppet kuvert försett med ett 5-öres frimärke.

Se alltid till att Ni får äkta RUMFORD med namnet stämplat å lock och etikett samt avvisa mindervärdiga efterapningar och för Er okända bakpulvermärken.

Recept å RUMFORD Hastbullar:

50 gr. strösocker	1½ dcl. mjölk
1 ägg, 50 gr. smör	270 gr. vetemjöl
5 st. kardemummor	3 tsk. Rumford bakpulver

Beredning: Sockret och ägget vispas tillsammans, smöret röras, kardemumman stötes fint och tillsättes jämte mjölken och det med mjölet siktade bakpulvret. Av degen formas med sked små klickar, som läggas på smord plåt. De beströs med socker o. mandel och gräddas genast i varm ugn c:a 15 minuter.

RUMFORD

— det hälsosamma bakpulvret.

Gratis kupong.

Rumford Receptbok av Dr Ida Norrby

A.-B. Hugo Österberg, Stockholm 16.

Var vänlig och sänd mig Eder rikt illustrerade bok innehållande 50 recept å läckra bakverk, tårtor, småbröd och matbröd kostnadsfritt och utan förbindelse för mig.

Namn:

Adress:

Postadress: Id. 46.